

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Justitiestraat, 21, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Het verzekeringswezen in België

Het Verslag van den Koninklijken Commissaris voor het Verzekeringswezen Prof. Mr E. Van Dievoet.

Wanneer men de toestanden op het gebied van het verzekeringswezen in België vergelijkt bij de toestanden, die op hetzelfde gebied heerschen in het buitenland, merkt men dat ons land buiten de evolutie, die zich elders voordeed, is blijven staan.

In 1874 nam België een vooraanstaande plaats in door de wet betreffende het verzekeringscontract, die op dat oogenblik een der meest volkomen wettelijke regelingen van het verzekeringscontract was. Op het gebied van het verzekeringsrecht staan wij echter nog steeds daar waar wij in 1874 waren gekomen, terwijl wij ook op het gebied van de organisatie, van het onderricht en van de contrôle geen gelijken tred hebben gehouden met de meeste landen rondom ons.

Wel is er sinds verscheidene jaren een kentering gekomen op het gebied van de contrôle : de regeling van de levensverzekeringen, van de verzekering tegen arbeidsongevallen, van de verzekering van autobussen en autocars toont een belangwekkende neiging naar vernieuwing.

Met groote belangstelling werd dan ook de aanstelling van Professor Van Dievoet als Koninklijke Commissaris voor het verzekeringswezen vernomen. Professor Van Dievoet is sinds

verscheidene jaren voorzitter van de commissie die de contrôle uitoefent over de verschillende takken van verzekering, die onder staatstoezicht staan. Het is ongetwijfeld de jurist die in ons land op het speciaal gebied van het verzekeringsrecht de meeste ondervinding heeft opgedaan. Niet alleen in kringen van juristen en wetenschapsmensen, die zich bezig hielden met de ontwikkeling van het verzekeringsrecht en het verzekeringswezen in het buitenland, werd de aanstelling van Professor Van Dievoet met vreugde begroet, doch ook in de kringen van de verzekeraars maakte deze aanstelling een levendige belangstelling gaande.

Een paar maanden geleden werden de besluiten van het eerste deel van het verslag neergelegd. Nu zijn ook de besluiten van het tweede gedeelte gepubliceerd. Deze besluiten zijn van het hoogste belang; zij toonen aan welke grondige studie door den Koninklijken Commissaris aan de verschillende problemen, die hij te behandelen had, is gewijd geworden; zij toonen eveneens aan hoe hij zijn taak op de breedste wijze heeft opgevat.

Wij publiceeren hierna uitvoerig deze besluiten. Wij drukken daarbij de hoop uit, dat niet alleen deze besluiten maar ook het geheele ver-

slag van den Koninklijken Commissaris voor het verzekeringswezen zal gepubliceerd worden en dat binnen beperkten tijd een aanvang zal kunnen gemaakt worden met de hervormingen die de Koninklijke Commissaris suggereert.

De opdracht van den Koninklijken Commissaris had alleen betrekking op de private verzekering, met uitsluiting van de sociale verzekering. Het verslag is verdeeld in zeven hoofdstukken, en het behandelt achtereenvolgens :

1° De verzekering in het algemeen en haar bedrijfsvormen.

2° De staatscontrôle op de private verzekering.

3° De wetgeving op het verzekeringscontract.

4° De verzekeringsagenten en -makelaars.

5° De herverzekering.

6° De preventie van de schadegevallen.

7° Het verzekeringsonderwijs.

De besluiten van het verslag kunnen als volgt samengevat worden :

* * *

EERSTE HOOFDSTUK

De verzekering in het algemeen en haar bedrijfsvormen.

De studie van het verzekeringswezen in België en in den vreemde leidt tot de volgende conclusies :

I.

Er bestaat geen aanleiding tot het oprichten van een staatsverzekeringsmonopolie. Het blijkt inderdaad dat de monopolies, die in enkele landen werden tot stand gebracht, aanzienlijke offers aan de verzekerden opleggen ten behoeve van de Schatkist. Bovendien leidt de afwezigheid van elke concurrentie tot bekorting van de rechten van den verzekerde. Het monopolie hindert den technischen vooruitgang van de verzekering en brengt de rechtmatigheid in het bepalen van de verzekeringspremiiën in gevaar. Wil, overigens, het monopolie de ontwikkeling van den geest van voorzorg bij de bevolking niet stremmen, dan zal het, zooals de private ondernemingen, beroep moeten doen op tusschenpersonen en hun medewerking beloonen.

II.

De gebreken die in de werking van de verzekering in ons land op dit oogenblik worden aangetroffen, kunnen door andere middelen be-

streden worden, en wel door de uitbreiding en de verscherping van de staatscontrôle, alsook door de herziening van de wet van 11 Juni 1874 op het verzekeringscontract. Zie hoofdstukken II en III.

III.

De doelmatigste organisatie van de verzekering is deze waar handelsondernemingen en vereenigingen van onderlinge verzekering naast elkaar arbeiden en waar instellingen van publiek recht de werking van de particulieren aanvullen volgens de tradities en de behoeften van ieder land.

In dit opzicht kan het volgende worden gezegd :

IV.

A. — Het statuut van de onderlinge verzekering moet worden opgemaakt; een daartoe strekkend voorontwerp van wet is aan hoofdstuk I van het verslag gehecht.

V.

B. — De verzekeringsafdeeling die bij de Algemeene Spaar- en Lijfrentkas bestaat, zou een nuttige taak vervullen, wanneer zij aan haar werkzaamheid op het gebied van de volksverzekering meer uitbreiding gaf : dit veronderstelt de inrichting van een buitendienst, een methodische propaganda, een volledige aanpassing van haar contracten aan de wenschen en aan de behoeften van de clientele, en de deelneming van de verzekerden in de winsten, voor de contracten die zich daartoe leenen.

VI.

C. — De landbouwverzekering (hagel, vee, enz.) en de geheele of gedeeltelijke herstelling van de rampen die den landbouw treffen, vragen een afzonderlijk onderzoek. Misschien bestaat er aanleiding tot het oprichten van een gemengde organisatie, die zou omvatten : de plaatselijke onderlinge verzekering, de gewestelijke gesubsidieerde herverzekering, een centrale technische leiding, uitgeoefend door een deskundige openbare instelling, alles aangevuld door de tusschenkomst van een fonds tot herstelling van de groote landbouwrampen.

HOOFDSTUK II.

De staatscontrôle op de private verzekering.

De studie van de staatscontrôle leidt tot een aantal besluiten die rekening houden met de in

België en in het buitenland opgedane onder-vinding.

Deze besluiten kunnen worden samengevat in enkele algemeene stellingen, waarin het essentieele van de voorgestelde hervormingen en de beginselen die er aan ten grondslag liggen, worden aangegeven.

I. — Nut van de contrôle.

De contrôle op de private verzekeringsondernemingen, die in 1905 werd ingevoerd voor de verzekering van de verantwoordelijkheid der bedrijfsleiders in zake arbeidsongevallen, en die sedertdien werd uitgebreid tot de levensverzekering en tot enkele takken van de verzekering der burgerlijke verantwoordelijkheid, heeft over 't algemeen voldoening gegeven : haar gunstige invloed staat vast; zij heeft tot geen van de nadeelen aanleiding gegeven die door sommige partijgangers van de absolute vrijheid van den verzekeraar in het vooruitzicht werden gesteld.

II. — Generalisatie van de contrôle.

De contrôle moet worden uitgebreid tot de takken van het verzekeringsbedrijf die tot nog toe aan elk toezicht ontsnappen : voor sommige, zooals de verzekering van de verantwoordelijkheid wegens verkeersongevallen; blijkt de kwestie dringend te zijn; we moeten echter verder gaan en, naar het voorbeeld van een groot aantal landen, de contrôle algemeen maken. De verzekeringsmarkt in België en in de Congo-kolonie mag niet aan de eerste de besten worden overgelaten; we moeten er over waken dat de ondernemingen de onontbeerlijk geachte waarborgen van stabiliteit bieden. De vestiging van de technische reserves, de redactie en de uitvoering van de contracten, het sluiten van herverzekeringscontracten mogen niet, zonder eenig toezicht, worden overgelaten aan den soevereinen wil van den verzekeraar. Enkel bepaalde en door den Koning aan te duiden takken van verzekering zullen van de reglementeering worden vrijgesteld.

III. — Beginselen van de contrôle.

De contrôle zal op dezelfde beginselen berusten als het thans voor sommige takken van verzekering bestaande stelsel : zij omvat maatregelen van publiciteit, het verkrijgen van machtiging om het bedrijf uit te oefenen, de materiele contrôle over de verrichtingen, de vestiging in België van de reserves die noodig zijn

om de aangegane verbintenissen te dekken, het toezicht op den inhoud en op de uitvoering van de verzekeringscontracten. Het bedrijf zelf en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid berusten uitsluitend bij de onderneming. Bescherming van sommige categoriën van ondernemingen, of van de nationale ondernemingen is geenszins bedoeld : de markt blijft vrij.

Voor zoover het belang der verzekerden en het algemeen welzijn het vereischen, treffen de wet, het reglement en het contrôle-organisme algemeene en bijzondere maatregelen van preventieven aad en, desnoods, de intrekking van de machtiging om het bedrijf uit te oefenen.

IV. — Het contrôle-bureau.

Het blijkt wenschelijk dat de huidige inrichting van de contrôle in een zekere mate wordt gewijzigd : de goede werking van het nieuwe stelsel bij den aanvang zal voor de toekomst van het hoogste belang zijn : de financieele toestand, de juridische en de technische bijzonderheden van de verrichtingen van verschillende honderden maatschappijen, die een aanvraag indienen, zullen het onderwerp moeten uitmaken van een grondig onderzoek; het ingrijpen van den contrôle-dienst zal voortaan actiever en sneller moeten geschieden dan voorheen. Naar het voorbeeld van sommige vreemde landen wordt de oprichting voorgesteld van een contrôle-bureau, zelfstandig organisme, bestuurd door onafhankelijke personaliteiten met erkende bevoegdheid, die zich zullen omringen met de voor de integrale vervulling van hun kiesche opdracht onontbeerlijke actuarissen, economen, boekhouders en juristen. Deze inrichting zal voor den Staat geen uitgaven medebrengen, want de onkosten van de contrôle vallen ten laste van de gecontrôleerde ondernemingen zelf. De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg zal bij den Raad van het Bureau een afgevaardigde hebben : de belangrijkste beslissingen zullen worden genomen door den Koning, op advies van het bureau. Doch de daadwerkelijke uitoefening van de contrôle zal uitsluitend aan dit laatste toekomen.

Naast het bureau is voorzien een commissie voor de private verzekeringen, zijnde een comité van advies, bestaande uit vertegenwoordigers van alle bij het verzekeringsbedrijf betrokken belangen, en dat zal worden geraadpleegd omtrent de algemeene vraagstukken die in betrekking staan met de private verzekering.

V. — Voorwaarden tot machtiging.

De voorwaarden van de machtiging om het bedrijf uit te oefenen worden opnieuw bepaald en, op sommige punten, verscherpt: zoo zal het bedrag van het vereischte kapitaal verhoogd worden, want de wet van 25 Juni 1930 is op dit punt klaarblijkelijk ontoereikend. Bovendien zal de financiële en de technische toestand van de onderneming die de aanvraag doet, aan een streng onderzoek worden onderworpen: alleen de ondernemingen en de vereenigingen die ruim alle gewenschte waarborgen bieden om in de toekomst het nakomen van hun verbintenissen te verzekeren, zullen de machtiging kunnen bekomen; de onderneming moet volkomen gezond zijn; haar exploitatieplan, haar premietarief, de berekening van haar reserves en, eventueel, de methode van aflossing van haar oprichtingskosten, zullen moeten voldoening geven. Van dit eerste ingrijpen van de contrôle zal voor een groot deel de toekomst zelf van het ontworpen stelsel afhangen.

Alleen de Belgische of buitenlandsche ondernemingen die gemachtigd zijn om in België hun bedrijf uit te oefenen, zullen in de Congo-kolonie worden toegelaten.

VI. — Beheer van de ondernemingen.

De gemachtigde ondernemingen zullen een afzonderlijk beheer inrichten voor de onderscheiden takken van hun verzekeringsbedrijf; ieder jaar zullen zij, onder toezicht van het Bureau, hun winst- en verliesrekening en hun balans opmaken; het Bureau zal in de mate van het mogelijke, beletten dat besluiten zouden worden genomen die strijdig zijn met het belang der verzekerden of met het algemeen belang; in elk geval zal het zich tegen de uitvoering daarvan verzetten. De clausules van de verzekeringscontracten zullen slechts na goedkeuring mogen in gebruik gesteld worden: het Bureau zal zich verzetten tegen alle clausules die strijdig zijn met het belang der onder-teekenaars of met het algemeen belang; het mag de clausules opleggen die het onontbeerlijk acht; het zal modellen van contracten opmaken. Ten opzichte van publiciteit en concurrentie zullen regelen worden voorgeschreven ten einde alle bedrieglijke beloften, alsook het misbruik van het overnemen van contracten, dat in 't algemeen zoo nadeelig is voor de verzekerden, te vermijden. De premietarieven worden

vastgesteld door de ondernemingen, onder het toezicht van het Bureau: dit laatste zal er over waken dat de verzekeraars hun tarieven inderdaad toepassen en dat zij hun aanwervings- en exploitatiekosten niet overschrijden, namelijk in zake levensverzekering. De uitkeeringen van overschotten en de deelneming in de winst worden aangemoedigd, doch gereguleerd en gecontrôleerd. De voorschriften betreffende den afkoop en de vermindering der verzekerde kapitalen worden herzien. Het Bureau gaat de wijze na waarop de ondernemingen hun verplichtingen tegenover de verzekerden nakomen.

VII. — Reserves en waarborgen.

De berekening, de vestiging en de bewaring in België van de technische reserves zijn van groot belang. De bepalingen dienaangaande worden herzien ten einde de uitvoering der contracten te allen tijde zoo volledig mogelijk te waarborgen. Het gedeelte der reserves dat betrekking heeft op de verplichtingen van den herverzekeraar, moet door den verzekeraar, in eigendom worden bewaard. De voorschriften betreffende de keuze van de beleggingen en de schatting van de waarden die de reserves dekken, worden verscherpt; naar gelang van den aard van de verzekeringstakken, wordt een aanvullende waarborgreserve of een voorzieningsfonds opgelegd. Een nieuwe regeling van het voorrecht der verzekerden op de reserves wordt voorzien.

VIII. — Saneering, vereffening en faillissement.

Zoodra de toestand van een onderneming aanleiding geeft tot twijfel omtrent de uitvoering van haar verplichtingen in de toekomst, zal het contrôle-bureau alle voorzorgen nemen die het gewenscht oordeelt. Komt het tot een vereffening, dan zal het contrôle-bureau er over waken dat de portefeuille in de gunstigste voorwaarden aan een andere onderneming wordt overgedragen: de reserves van elk afzonderlijk beheer zullen steeds voorbehouden blijven voor de uitvoering van de daartoe behorende verbintenissen. De faillietverklaring van een verzekeringsonderneming, die over 't algemeen zeer nadeelig is voor de verzekerden, mag slechts op verzoek van het Bureau worden uitgesproken: zelfs in dit geval zal het Bureau streven naar een vereffening die in de ruimst mogelijke mate rekening houdt met de belangen van de geheele gemeenschap van de verzeker-

den : de portefeuille met de reserves die er bij hooren, zullen een afzonderlijk patrimonium uitmaken, dat buiten den faillieten boedel blijft.

IX. — Herverzekeringsondernemingen.

De gemachtigde verzekeringsondernemingen mogen zich slechts herverzekeren bij hiertoe op hun beurt gemachtigde herverzekeringsondernemingen. De herverzekeringscontracten worden ter inzake gehouden van het Bureau.

X. — Buitenlandsche ondernemingen.

Voor de buitenlandsche ondernemingen zullen een aantal bijzondere voorschriften gelden, die zijn ingegeven door den bijzonderen toestand, waarin de contrôle zich te hunnen opzichte bevindt. Vooreerst wordt de machtiging geweigerd aan de ondernemingen waarvan het land de wederkeerigheid niet aanvaardt en aan degene die niet bewijzen dat hun land aan de nationale verzekerings- en herverzekeringsondernemingen die in het buitenland hun bedrijf uitoefenen, voldoende bewegingsvrijheid laat betreffende het deviezenverkeer en de beschikking door deze ondernemingen over de bezittingen die zij in het buitenland hebben. De ondernemingen die de machtiging verkregen hebben zullen in België een bedrijfszetel bezitten, alsook een algemeen vertegenwoordiger, die tegenover het publiek en de administratie moet kunnen optreden als de leider van de onderneming. Zij moeten in België een oprichtingsfonds vestigen, dat dezelfde taak vervult als het kapitaal der Belgische ondernemingen; zij moeten een zekerheidsfonds vormen en in België bewaren, bestemd om te allen tijde de nakoming te verzekeren van de voorschriften betreffende de reserves, en dat door het Bureau geheel of gedeeltelijk naar de reserves zal worden overgebracht, wanneer deze niet volledig zouden aanwezig zijn.

De buitenlandsche ondernemingen hebben in België een afzonderlijk, zelfstandig beheer, dat, in beginsel, met eigen middelen bestaat, dat zelf al zijn onkosten draagt, en dat met zijn eigen inkomsten al de vereischte reserves samenstelt. Maatregelen worden voorzien om te beletten dat sommige buitenlandsche ondernemingen de Belgische ondernemingen een oneerlijke concurrentie zouden aandoen, door den hoofdzetel een gedeelte van de onkosten van het Belgische beheer te doen dragen, of door in België winst uit te keeren, terwijl dit beheer bij herhaling

met verlies sluit; er zal de hand aan moeten gehouden worden dat de in België aanwezige reserves te allen tijde ruimschoots volstaan. Het Bureau zal zich verzetten tegen de uitvoering in België van alle in het buitenland, door de algemeene vergadering of door den raad van beheer genomen beslissingen die strijdig zijn met het belang der verzekerden of met het algemeen belang. De deelneming in de winst mag niet ontaarden tot dumping: geen uitkeering mag plaats hebben indien de oprichtingskosten van de onderneming in België niet volledig afgelost zijn, indien deze verlies boekt, indien al de vereischte reserves niet compleet zijn, indien haar toestand voorzorgsmaatregelen vergt vanwege het Contrôle-bureau, al is ook de toestand van de onderneming in het buitenland nog zoo schitterend.

In geval van faillissement van een buitenlandsche verzekeringsmaatschappij, mag op de reserves in België geen beslag worden gelegd door de in het buitenland aangestelde curatoren: deze reserves blijven uitsluitend toebehooren aan de gemeenschap van de Belgische verzekerden.

XI. — Kapitalisatieondernemingen met lotingen.

Deze ondernemingen blijven verboden.

HOOFDSTUK III.

De overeenkomst van verzekering.

De wet van 11 Juni 1874 moet worden herzien: niet alleen beantwoordt zij niet meer aan de technische behoeften van de verzekering, maar zij was zelfs nooit bij machte om de trouwe en eerlijke uitvoering van de verplichtingen van den verzekeraar te waarborgen: de vrijheid van overeenkomst, waarop zij berust, heeft geleid tot misbruiken ten nadeele van de verzekerden. In den laatsten tijd hebben een aantal landen wetten uitgevaardigd die van andere beginselen uitgaan.

Het IIIe Hoofdstuk van het verslag bevat een voorontwerp van wet dat bestemd is om de wet van 11 Juni 1874 te vervangen. De grondslagen van de hervorming zijn de volgende:

Een wet op de overeenkomst van verzekering moet rekening houden met de **techniek** van de verzekering, zooals de natuur en de bepaling van het verzekerde risico; het verschillend karakter van de schadeverzekering en de sommenverzekering; in zake verzekering op het leven

moet aan den verzekerde die de betaling van de premie staakt, een rechtmatige afkoopwaarde of een rechtmatige verminderingswaarde worden toegekend ; in zake verzekering tegen schade moet de wet de verzekering op basis van een getaxeerde waarde, de herbouwverzekering en de verzekering van de verwachte winst toelaten maar tevens trachten door daarbij passende bepalingen mogelijke misbruiken te verhinderen.

II.

De wet moet rekening houden met de **economie** van de verzekering : deze immers brengt een gemeenschap tot stand van een groot aantal personen of zaken die aan eenzelfde gevaar zijn blootgesteld ; het individueele contract tusschen een verzekeraar en een verzekerde is maar een element van die gemeenschap ; daaruit volgt een verschillende behandeling van den verzekerde die te goeder trouw sommige verplichtingen heeft overtreden, welke zonder invloed zijn op de premie en het risico, en anderzijds van den gene die bedrieglijk handelt, hetzij bij het aangaan van het contract, hetzij bij het ontstaan van de verzekerde gebeurtenis ; bovendien moet het belang van de gemeenschap der verzekerden worden gevrijwaard voor het geval van vereffening of faillissement van de onderneming van verzekering.

III.

De wet moet rekening houden met het **sociale** karakter van de verzekering. Het contract wordt opgemaakt door den verzekeraar en zijn technisch personeel die, bovendien, de uitvoering er van bewaken ; de verzekerde heeft geen invloed op de algemeene voorwaarden van de polis, en de techniek van de verzekering is hem vreemd. De wet moet, door het invoeren van dwingende bepalingen, den verzekerde beschermen tegen de misbruiken van clausules waarbij het contract wordt nietig verklaard of tegen den verzekerde verval van rechten wordt toegepast.

IV.

De overeenkomst van verzekering is niet zonder invloed op het algemeen belang en op het belang van sommige personen, die aan het contract zelf zijn vreemd gebleven : de excepties welke de verzekeraar kan inroepen tegen den onderschrijver van de polis mogen geen nadeel toebrengen aan de hypothecaire schuldeischers,

de slachtoffers van ongevallen of de derde personen die door de daad of de schuld van den verzekerde schade hebben geleden.

V.

De verzekering op het leven moet op zulke wijze worden geregeld dat de polis, als credietmiddel en als maatregel van voorzorg ten behoeve van het gezin, zoo doelmatig mogelijk werkt.

IV.

De wet op de overeenkomst van verzekering zal worden aangevuld door modelpolissen, op te maken door het Contrôle-bureau en goed te keuren door de Commissie voor de private verzekering ; zodoende hoopt men een gewoonterecht te zien ontstaan van professioneelen oorsprong, en dat zal rekening houden met al de bij de verzekering betrokken belangen.

HOOFDSTUK IV.

De verzekeringsagenten en -makelaars.

Volgens de meening van den verslaggever moet de contrôle van den Staat zich uitstrekken tot de agenten, de onderagenten en de makelaars van de verzekering te land, en zulks in het belang zoo wel van de agenten en makelaars zelf als van de verzekerden en de verzekeraars : zonder die tusschenkomst is een volledige gezondmaking van het verzekeringswezen niet goed mogelijk. Een statuut van den agent en den makelaar wordt, ter inlassching in het Wetboek van Koophandel, aanbevolen : de wederzijdsche rechten en verplichtingen van verzekeraar en tusschenpersoon worden omschreven, daarin begrepen het recht van de agenten en makelaars op hun portefeuille, en de verantwoordelijkheid van den verzekeraar in verband met hun optreden.

HOOFDSTUK V.

De herverzekering.

Is het wenschelijk dat er in België een organisme van herverzekering wordt opgericht ? Op grond van een onderzoek naar den toestand van de herverzekering in het land en in den vreemde besluit het verslag dat er geen voldoende redenen bestaan om een officieel organisme tot stand

te brengen dat, zooals in enkele andere landen, zou voorzien zijn van een recht van monopolie voor al of een deel van de herverzekeringen; de Koninklijke Commissaris echter meent dat een soliede private onderneming van herverzekering, opgericht door de maatschappijen die in België werkzaam zijn, de beste diensten zou bewijzen. De Regeering zou dan aan de in België gevestigde verzekeraars, inbegrepen de buitenlandsche, de verplichting kunnen opleggen om een deel van de excedenten op hun Belgische risico's bij daartoe gemachtigde Belgische maatschappijen van verzekering of van herverzekering te plaatsen.

HOOFDSTUK VI.

De preventie van de schadegevallen.

Het verslag wijst op de taak van den verzekeraar, wat betreft de actie tot voorkoming van alle soorten schadegevallen (brand, ongevallen, enz.). Totnogtoe werd deze sociale zijde van de werkzaamheid van den verzekeraar in België wel eenigszins uit het oog verloren, terwijl sommige inrichtingen van verzekering in het buitenland aan de preventie hun volle aandacht schenken. In den loop van zijn mandaat heeft de Koninklijke Commissaris bij de verzekeringsmaatschappijen aangedrongen opdat zij, in de mate van het mogelijke, zich zouden richten naar die voorbeelden. Niet te vergeefs, vermits, enkele dagen geleden, de grondslagen werden gelegd van een Vereeniging voor de preventie van de schadegevallen, en de meeste maatschappijen hun medewerking reeds hebben toegezegd. Zoo noodig zal het reglement van contrôle te dien aanzien nadere voorschriften kunnen uitvaardigen, opdat eenieder zijn plicht zou doen.

HOOFDSTUK VII.

Het verzekeringsonderwijs.

Het verzekeringsonderwijs is in ons land niet tot de gewenschte ontwikkeling gekomen. Meer bepaald op het gebied van het beroepsonderwijs is de verslaggever voorstander van een methodisch onderwijs per briefwisseling, zoo wel voor de beampten van de maatschappijen als voor de agenten en makelaars: dit onderricht zou, als technisch onderwijs, van de openbare besturen toelagen ontvangen en aan hun contrôle onderworpen zijn.

Vermits er in België geen systematisch Hooger Verzekeringsonderwijs bestaat, worden door het verslag twee hervormingen voorgesteld:

1. Een herziening van het programma van de Hoogere Handelsinstituten: het getal van de algemeene vakken zou worden verminderd, en tevens zou de specialisatie van de studenten meer worden bevorderd, zoodanig dat degene onder hen die het verlangen, zouden kunnen worden opgeleid tot hoogere technische beampten van de verzekeringsmaatschappijen:

2. De oprichting van een Hooger Verzekeringsinstituut van België, tot beoefening van de studie en bevordering van de wetenschap der verzekering, in economisch en juridisch opzicht zoo wel als wat de verzekeringswiskunde betreft. Dit Instituut zou als openbare instelling worden tot stand gebracht, het zou van den Staat en de openbare besturen toelagen ontvangen, en zijn diploma's zouden worden bekrachtigd zooals de Universitaire diploma's. Alleen de licenciaten en de doctors uit de afdeeling « actuariële wetenschappen » van het Instituut zouden voortaan het recht hebben om den titel van « actuaris » te voeren; natuurlijk worden maatregelen voorzien ten einde de rechten te vrijwaren van hen die den titel van actuaris reeds vroeger hebben verkregen.

BIJLAGEN

Overzicht van de voorgestelde hervormingen van wetgevend aard.

De voorgestelde hervormingen hebben aanleiding gegeven tot het opmaken van de volgende teksten van wetten en reglementen:

1. Een voorontwerp van wet op de vereenigingen van onderlinge verzekering;
2. Een voorontwerp van wet op de contrôle van de private verzekeringen, waarbij gevoegd is een voorontwerp van Koninklijk Besluit houdende het reglement op de contrôle;
3. Een voorontwerp van de wet op het verzekeringscontract;
4. Een voorontwerp van de wet op de verzekeringsagenten en -makelaars;
5. Een voorontwerp van wet waarbij wordt opgericht het Hooger Instituut voor de Verzekeringswetenschap in België.

Aan ieder van die teksten zijn gehecht een memorie van toelichting en een omstandige verklaring van de artikelen.

KRONIEK VAN HET NEDERLANDSCHE RECHTSLEVEN

October-December 1938

Het tijdvak, waarover deze kroniek loopt, heeft ingezet met een jubileum, namelijk de herdenking van het in werking treden der nationaal wetboek van strafrecht bleef toen nog de Code nationale wetboeken op 1 October 1838. Ingevoerd werden op dien datum het Burgerlijk Wetboek en de Wetboeken van Koophandel, van Burgerlijke rechtsvordering en van Strafvordering. Als pénal gelden, die eerst op 1 September 1886 door het huidige wetboek werd vervangen. In plaats van het Wetboek van Strafvordering is in 1926 een geheel nieuw wetboek getreden, terwijl ook de drie andere wetboeken natuurlijk belangrijke wijzigingen hebben ondergaan, het Burgerlijk Wetboek het minst, het meest het Wetboek van Koophandel, van welks bepalingen het overgrote deel in den loop der tijden door nieuwe is vervangen.

Ter eere van de herdenking werd op 1 October 1938 een plechtige bijeenkomst gehouden in de Ridderzaal te 's-Gravenhage, waar de betekenis der nationale wetgeving geschetst werd in redevoeringen van den Minister van Justitie Mr Goseling, den voorzitter van den Hoogen Raad Jhr Mr Feith, den voorzitter der Nederlandsche Juristenvereniging Prof. Meijers en den voorzitter der Nederlandsche Advocatenvereniging Mr Lycklama à Nijeholt.

Een groot verlies heeft de wereld der Nederlandsche juristen geleden door het overlijden op 4 November van Mr L. Ch. Besier, die op 1 April wegens het bereiken van den zeventigjarigen leeftijd was afgetreden als Prokureur-Generaal bij den Hoogen Raad. Zoowel in de magistratuur, waar hij het grootste deel van zijn loopbaan, bijna vijf-en-twintig jaar, bij het parket van ons hoogste rechtscollege doorbracht als in den ruimeren kring der juristen is hij een uiterst markante, algemeen geëerbiedigde figuur geweest. Zijn conclusies trokken door hun bij uitstek helderen en bondigen stijl, hun strenge logica en het diepe rechtsgevoel, dat eruit sprak, steeds groote belangstelling. Naast zijn ambtelijk werk heeft hij tal van artikelen gepubliceerd en in samenwerking met wijlen Prof. Mr A. J. Blok het voornaamste commentaar op het Wetboek van Strafvordering tot stand gebracht. Op vergaderingen van juridische vereenigingen

was hij vaak voorzitter of bestuurslid, steeds een invloedrijk deelnemer. Man van groot idealisme en van een hooge opvatting van zijn ambt is hij ondanks een sinds lang wankelende gezondheid tot op het laatst toe onvermoeid werkzaam gebleven.

Van den arbeid des wetgevers valt te vermelden de indiening van een belangrijk wetsontwerp, dat betreft de echtscheiding en de scheiding van tafel en bed (Bijlagen Nederl. Juristenblad, No 202). Het ontwerp is bestemd om een sinds lang aangevochten toestand te veranderen. De mogelijkheid van echtscheiding is volgens het Nederlandsche Burgerlijk Wetboek betrekkelijk beperkt; zij kan slechts plaats vinden op vier gronden: overspel, kwaadwillige verlating, gevaarlijke mishandeling en veroordeeling van een der echtgenooten tot een gevangenisstraf van minstens vier jaren. In de praktijk echter is de mogelijkheid de ruimst denkbare, zoodra slechts den wensch om te scheiden bij beide echtgenooten bestaat. Een van beiden stelt dan den eisch in, gegrond op een der wettelijke redenen, en de andere partij laat óf verstek gaan óf erkent de stellingen van den eischer. In de wetenschap is zeer dikwijls verdedigd dat de rechter bij processen, die zoozeer de openbare orde raken, niet met een erkenning als bewijs genoeg behoeft te nemen noch het verstek als erkenning behoeft te beschouwen en dus in ieder geval aan den eischer bewijs zou moeten opleggen. Reeds bij een arrest van 1883 echter heeft de Hoge Raad beslist, dat de rechter tot dit laatste niet verplicht is. Het thans ingediende ontwerp reageert tegen deze door de rechtspraak geschapen praktijk zonder nochtans in tegengestelde richting te overdrijven. Natuurlijk zou het onpractisch zijn, indien ook dan nog nader bewijs geleverd zou moeten worden, wanneer de uitdrukkelijke of stilzwijgende bekentenis volkomen aan het werkelijk gebeurde beantwoordt. Het ontwerp vergenoegt zich daarom met te bepalen, dat de rechter nader bewijs moet gelasten ondanks de erkenning, indien hij aan de waarheid van het door den eischer gestelde blijft twijfelen.

Tegenover deze wijziging en die, welke dienen om haar in de procedure tot haar recht te

doen komen, brengt het ontwerp een verruiming van de mogelijkheid om het huwelijk te ontbinden na voortgezette scheiding van tafel en bed. Naar geldend recht kan, nadat scheiding van tafel en bed vijf jaar geduurd heeft, met instemming van beide partijen het huwelijk worden ontbonden. Gegeven de gemakkelijheid om in onderling overleg tot echtscheiding te komen, werd de hier bedoelde, lange weg natuurlijk zoo goed als nimmer gevolgd. Nu hij voortaan in vele gevallen de eenige weg zal zijn, stelt het ontwerp voor den wachttijd tot drie jaar te verkorten.

Uit de rechtspraak is in de eerste plaats interessant het arrest van 3 Juni 1938, n° 920 (nummering Weekblad van het Recht en Nederlandsche Jurisprudentie) met noot van Meijers. Het heeft betrekking op een in het garagebedrijf gebruikelijke clause, volgens welke de garagehouder voor welke schade ook aan de auto niet aansprakelijk zou zijn, « behalve voor zoover blijkt van ernstige tekortkoming van de(n) bestuurder(s) der zaak persoonlijk ». De rechtbank had aan de clause rechtskracht ontzegd, voorzover zij zou gelden voor schade, die door handelingen of nalatigheden van den garagehouder of zijn personeel zou zijn veroorzaakt, daar een dergelijk beding naar haar oordeel met de goede zeden en de openbare orde zou strijden. Ter ondersteuning van deze meening had de rechtbank nog opgemerkt, dat de clause den garagehouder voordeel deed hebben bij fouten van hemzelf of zijn personeel, daar hij dan weer op het herstellen van de daardoor ontstane schade winst zou kunnen behalen. Het vonnis van de rechtbank zal men wel moeten beschouwen als een uiterste poging om een in literatuur en rechtspraak sinds lang hecht gevestigde leer te doorbreken in een geval, waarin de consequenties van die leer inderdaad zich wel bedenkelijk voordoen. De Hoge Raad neemt namelijk in overeenstemming met de groote meerderheid der schrijvers aan, dat — afgezien van afzonderlijke wettelijke regelingen, gelijk bij voorbeeld in het zeerecht — de schuldenaar zich van alle aansprakelijkheid kan « vrijteekenen », behalve van die voor zijn eigen opzettelijke handelingen. Van aansprakelijkheid voor eigen culpose daden zoowel als van die voor zelfs opzettelijke daden van zijn ondergeschikten kan hij zich door clauses bevrijden. De Hoge Raad is dus in dit opzicht belangrijk vrijgevinger dan bij voorbeeld de

Fransche rechtspraak, die uitsluiting van de verantwoordelijkheid voor eigen culpa slechts als omkeering van den bewijslast pleegt op te vatten en tusschen fouten van den schuldenaar en van diens personeel in dit opzicht geen verschil pleegt te maken. Het arrest n° 141 van dit jaar, waarvan ik in mijn kroniek van December 1937—Februari 1938 meldig maakte, scheen erop te wijzen, dat de Hoge Raad in dit laatste opzicht de Fransche rechtspraak wilde naderen. In het licht van het thans gewezen arrest zal men echter moeten aannemen, dat de toen gegeven beslissing beperkt moet blijven tot de afzonderlijk geregelde aansprakelijkheid van expediteur. Thans toch heeft de Hoge Raad zijn leer in volle gestrengheid gehandhaafd door te beslissen, dat de clause volkomen geoorloofd is, ook zelfs voor wat betreft boos opzet van personeel. Op de overweging van de rechtbank, dat aldus de garagehouder voordeel zou kunnen hebben van zijn eigen wanpraestatie, reageert de Hoge Raad met de opmerking, dat ook de rechtbank niet had aangenomen, dat het opnemen der clause de strekking had zoodanige gevolgen in het leven te roepen (blijkbaar is hier onder « strekking » bedoeling te verstaan; immers, dat de clause de kans op dit ongewenschte voordeel verhoogde kan moeilijk worden ontkend).

Het arrest van 10 Februari 1938, n° 924, werpt een interessant licht op het karakter van het zoogenaamd « maritaal beslag ». In het hier berechte geval had de vrouw tijdens het echtscheidingsproces maritaal beslag gelegd onder meer op het tegoed van een op naam van den man staand spaarbankboekje. De spaarbank betaalde aan den man uit ondanks dit beslag. Na de scheiding van tafel en bed betaalde de man niet goedschiks de hem opgelegde uitkeering tot onderhoud van zijn vrouw, waarom deze executoriaal beslag legde wederom onder de spaarbank. Deze laatste gaf bij haar verklaring het saldo op, zooals dat was met inachtneming van de tijdens het maritaal beslag gedane terugbetalingen. De vrouw beweerde, dat die betalingen tegenover haar niet geldig waren. De Hoge Raad echter stelde haar in het ongelijk met de overweging, dat de nietigheid van betalingen in strijd met een onder den schuldenaar gelegd beslag alleen geldt ten voordeele van hem, die door dat beslag verhaal zoekt. Het maritaal beslag heeft echter niet de strekking om te dienen tot verhaal van vorderingen

der vrouw, maar enkel om den man te beletten tijdens de scheidingsprocedure waarden zoek te maken. Gelijk Scholten in zijn noot onder het arrest opmerkt, zou de vrouw dan ook wel met succes hebben kunnen weigeren de tijdens het maritaal beslag gedane betaling tegen zich te laten gelden, indien de vordering op de spaarbank bij de boedelscheiding aan haar zou zijn toegewezen.

Het arrest van 4 Maart 1938, n° 948, met noot van Scholten, beteekent een belangrijke ontwikkeling in de leer van het rechterlijk verbod van verderen inbreuk op een recht uit welks schending word geageerd. Sinds lang acht de Nederlandsche rechter zich bevoegd een dergelijk verbod voor de toekomst te geven. In het gegeven geval nu had het bureau voor auteursrecht « Buma », bij een vordering wegens schending van het auteursrecht van een bij haar aangesloten componist door een radio-omroepvereniging, tevens een verbod aan die vereniging gevorderd om « door middel van radio-uitzending muziek openbaar te maken of te doen openbaar maken, waarop componisten of andere rechthebbenden, die bij « Buma » zijn aangesloten, auteursrecht hebben ». De rechter had dit verbod uitgesproken. In cassatie klaagde de omroepvereniging erover, dat dit verbod, dat dus ook de schending van geheel andere rechten betrof dan waarover het geding had gelopen, in die algemeenheid was gegeven. De Hoge Raad echter zag hierin geen enkel bezwaar. Scholten, in zijn noot, daarentegen geeft blijk het cassatiemiddel juist te achten.

Zeer principieele vragen worden aangeroerd in het arrest van 24 Februari 1938, n° 950, met noot van Scholten. Het geding, gevoerd tusschen een predikant en de kerkvoogden van zijn gemeente, liep over de vraag, of de predikant als oudste in die functie binnen zijn gemeente het recht van keuze van pastorie had. Van zijn kant was gesteld, dat zulks in de Nederduitsch Hervormde Kerk, waartoe hij behoorde, algemeen gebruik was en dat dus, nu het onderwerp niet uitdrukkelijk was geregeld, zijn rechten door dat gebruik werden bepaald. Het gerechtshof had deze stelling verworpen op dezen grond, dat van zulk gebruik in ieder geval niet was gebleken voor wat betreft de onderhavige gemeente en dat het juist alleen op het gebruik in die gemeente aankwam. De Hoge Raad vernietigde het arrest, overwegende dat de predikant wel degelijk ook op een algemeen geldend

gebruik in de Nederlandsche Hervormde Kerk een beroep mocht doen. Scholten, in zijn noot, wijst erop, dat dit verschil van opvatting samenhangt met de vraag wat men als den grondslag van de gebondenheid aan 't gebruik beschouwt. Ziet men dien grond in den veronderstelden wil van partijen, dan is natuurlijk veel te zeggen voor de opvatting dat alleen een gebruik in den kring waarin partijen zich dagelijks bewegen, in aanmerking komt. Ziet men daarentegen in het gebruik eenvoudig een bron van aanvullend recht, dan kan ook gebruik in een ruimer kring medetellen, met name, gelijk Scholten in zijn noot opmerkt, wanneer het geval waarover het gebruik zou moeten loopen, in een beperkten kring niet veelvuldig genoeg voorkomt om een gebruik te vormen.

Een interessante quaestie betreffende de onrechtmatige overheidsdaad levert het arrest van 25 Maart 1938, n° 1050, met noot van Scholten. Een mijnbouwmaatschappij ageerde hier tegen de Rijksverzekeringsbank, bij welke instelling onder meer de toekenning van renten volgens de Ongevallenwet berust, op grond van de volgende gebeurtenissen. De bank had de mijnen met een rente belast ten behoeve van een bij een ongeval getroffen arbeider. Er rees vermoeden, dat de invaliditeit van dezen laatste wat ernst en duur betreft door de bank belangrijk overschat was; de mijnen gingen dan ook van de opgelegde uitkeering in beroep, maar verzochten tevens op grond van den reeds bestaanden ernstigen twijfel aan de bank vermindering van rente. De wet bepaalt, dat de bank dit kan doen. Zij deed het echter niet. Bij de behandeling in beroep kwam vast te staan, dat de twijfel aan de juistheid der uitkeering inderdaad gerechtvaardigd geweest was en werd de rente belangrijk verminderd. De mijnen vorderden nu vergoeding van de in afwachting daarvan betaalde te hooge rente. In afwijking van de conclusie van den procureur-generaal besliste in deze zaak de Hoge Raad, dat nu de wet slechts bepaalt, dat de bank de rente had kunnen wijzigen, deze geen onrechtmatige daad had gepleegd door dit niet te doen. Scholten in zijn noot oefent critiek op het arrest; z.i. is hier aan de woorden der wet een te groote beteekenis gegeven; de publiekrechtelijke bevoegdheid van de bank om de rente tewijzigen, beteekende z.i. tevens een verplichting om dat te doen, indien daartoe gegronde redenen bestonden.

G. E. LANGEMEIJER.

RECHTSPRAAK

151

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 19 December 1938.

Voorzitter : M. Jamar.
 Voorzitter : M. Istas.
 O. M. : M. L. Cornil.

I. STRAFRECHT. — LASTER TEGEN BEHEERDER VAN VENNOOTSCHAP. — ART. 211 DER SAMENGESCHAKELDE WETTEN OP DE HANDELSVENNOOTSCHAPPEN. — VERJARING.

II. STRAFRECHT. — BELEEDIGING AAN MINISTER. — WET VAN 27 JULI 1934 (ART. 448 S. W.). — VERJARING.

III. STRAFVORDERING. — LASTER. — BEWIJS. — ART. 447 S. W.

IV. LASTER. — SCHADEVERGOEDING. BEKENDMAKING VAN HET VONNIS, BESTANDDEEL DER VERGOEDING.

I. *Luidens art. 28 der wet van 17 April 1878 (voorafgaanden titel van het wetboek van rechtspleging in strafzaken) zijn de art. 22 en 23 derzelfde wet, handelende over de termijnen van verjaring der publieke en burgerlijke vordering spruitende uit een wanbedrijf of een overtreding, toepasselijk op de verjaring der misdrijven voorzien door bijzondere wetten voor zooveel deze er niet van afwijken.*

Dit laatste is geenszins het geval bij artikel 211 der samengeschatelde wetten op de handelsvennootschappen. Wanneer dit art. verwijst naar het decreet van 20 Juli 1831 op de pers is zulks het geval voor de bepalingen van dit decreet betreffende bewijs en tegenbewijs, doch geenszins voor de bepaling van zijn art. 12 betreffende de korte verjaring van 3 maand. De lasterlijke aantijgingen voorzien door art. 211 der samengeschatelde wetten op de handelsvennootschappen zijn dan ook niet gedekt door de korte verjaring voorzien door art. 12 van het decreet op de pers van 20 Juli 1831.

II. *De beleediging aan een drager van het gezag, voorzien als misdrijf door de wet van 27 Juli 1934 (art. 448 S. W.) is onderscheiden van de beleediging door woorden voorzien door art. 4 van het decreet van 20 Juli 1831 op de pers en van art. 561, 7° van het S. W. Dit misdrijf verjaart, volgens de regels van het gewone recht, slechts na 3 jaar.*

III. *Wanneer de rechter ten gronde verwijst naar elementen uit een ander strafrechtelijk of disciplinair onderzoek om zijn eigen overtuiging te vormen, mist het feitelijkten grondslag te beweren dat hij zich aan die elementen zou gebonden hebben.*

IV. *In zake laster is de bekendmaking van het vonnis een bestanddeel van de toegekende schadevergoeding. Het Hof van Beroep kan dan ook wanneer het te beslissen heeft over de vraag eener burgerlijke partij tot vergoeding van de schade die zij tengevolge van lasterlijke aantijgingen heeft geleden, wijzigingen brengen aan de maatregelen tot publicatie van het vonnis, die in eersten aanleg werden bevolen, zelfs dan wanneer de burgerlijke partij niet in beroep is tegen het eerste vonnis.*

Dogrelle Léon t/ Jaspas Marcel Henri.

Gehoord raadsheer Istas in zijn verslag, en op

de conclusiën van den heer Léon Cornil, advocaat-generaal;

Gelet op het arrest den 27 April 1938 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Omtrent het eerste middel: schending van art. 211 der wetten van 18 Mei 1873, 26 December 1881, 22 Mei 1886, 16 Mei 1901, 25 Mei 1913, 30 October 1919, 9 Juli 1935, samengeschateld door Koninklijk Besluit van 30 November 1935; van art. 4 en 12 van het decreet van 20 Juli 1831 op de pers, 22, 27 en 28 der wet van 17 April 1878, 97 der Grondwet, doordat bestreden arrest zegt dat de betichtingen van laster tegen de burgerlijke partij in haar hoedanigheid van vennootschapsbeheerder gericht (betichting A) door den termijn van drie maand overeenkomstig art. 12 van het decreet van 20 Juli 1831 op de pers niet verjaard zijn, dan wanneer de onder de betichting A bedoelde lasterlijke feiten, voor zoover ze betrekking hebben op een bedrijvigheid van den heer Jaspas, onder de toepassing vallen van art. 211 der wet op de handelsvennootschappen;

Overwegende dat, luidens art. 28 der wet van 17 April 1878 den voorafgaanden titel van het Wetboek van rechtspleging in strafzaken bevattende, de artikelen 22 en 23 van deze wet, die handelen over de termijnen van de verjaring der publieke en burgerlijke vordering volgende uit een wanbedrijf en uit een overtreding, toepasselijk zijn op de verjaring der misdrijven voorzien bij bijzondere wetten voor zooveel deze er niet van afwijken;

Overwegende dat art. 211 der door Koninklijk Besluit van 30 November 1935 samengeschatelde wetten op de handelsvennootschappen slechts handelt over het bewijs der aanklacht, ter zake van hun beheer of hun toezicht tegen de zaakvoerders, beheerders en commissarissen van vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen, van personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, van naamloze vennootschappen en van samenwerkende vennootschappen dat dit art. 211 bepaalt dat het bewijs langs alle gewone wegen wordt toegelaten, behoudens het bewijs van het tegenovergestelde langs dezelfde wegen, overeenkomstig artikelen 6, 7 en 8 van het decreet van 20 Juli 1831, op de pers;

Overwegende dat deze artikelen uitsluitelijk het bewijs der aangetijgde feiten betreffen;

Dat het hierboven bedoeld art. 211 der samengeschatelde wetten op de handelsvennootschappen geenszins naar art. 12 van dit decreet verwijst, decreet dat een verjaring van drie maand voorschrijft voor de bij zijn artikelen 2, 3 en 4 voorziene misdrijven; dat art. 12 van het decreet dus gansch vreemd blijft aan art. 211 van de gezegde samengeschatelde wetten op de vennootschappen;

Dat zulks wel de wil is geweest van den wetgever, wat blijkt uit de werken die het aannemen van art. 135 der wet van 1873 op de vennootschappen zijn voorafgegaan — art. 135 dat overeenstemt met art. 211 der samengeschatelde wetten op de

vennootschappen — en namelijk uit het antwoord dat de verslaggever in de Kamer gaf op de vraag hem door den Minister van Justitie gesteld betreffende de verjaring;

Overwegende dat art. 211 klaar en nauwkeurig is; dat het in beperkenden zin moet worden uitgelegd daar het hier een afwijking geldt van het gemeen recht; dat, vermits deze afwijking niet verder reikt dan het bewijs der aantijgingen, men in den tekst geen impliciete afwijking kan vinden van het gemeen recht op de verjaring betreffende de openbare en burgerlijke vorderingen, zonder in den gezegden tekst meer te lezen dan er staat en er den geest van te miskennen;

Dat daaruit voortvloeit dat de aantijgingen, door eischer tegen de burgerlijke partij gericht ter zake van haar beheer in de samenwerkende vennootschap « Constructa », op het oogenblik dat de debatten voor het Hof van Beroep plaats hadden, geenszins gedekt waren door de korte verjaring voorzien bij art. 12 van het decreet van 20 Juli 1831;

Dat het eerste middel derhalve in rechte niet gegrond is;

Omtrent het tweede middel: schending van art. 3 der wet van 27 Juli 1934, van art. 4 en 12 van het decreet van 20 Juli 1831 op de pers, van art. 22, 27 en 28 der wet van 17 April 1878, van art. 97 der Grondwet, doordat bestreden arrest de betichtingen der beleedigingen tot de burgerlijke partij in haar hoedanigheid van Minister en in zake haar bedieningen gericht (betichting B) niet verjaard verklaart:

Overwegende dat de wet van 27 Juli 1934, door haar art. 3 (art. 448, alinea 2 van het Strafwetboek) een nieuw wanbedrijf instelt, te weten een persoon, drager van het gezag of van de gewapende macht of met een publieke hoedanigheid bekleed, door woorden te hebben beleedigd in zijn hoedanigheid, of wegens zijn bediening;

Overwegende dat dit wanbedrijf, dat verschilt van de beleediging door woorden voorzien bij artikels 4 van het decreet van 20 Juli 1831 op de pers en 561, 7°, van het Strafwetboek, niet onder de verjaring van drie maanden valt die voorzien wordt bij art. 12 van dit decreet voor de vervolging ingesteld wegens de misdrijven voorzien bij art. 2, 3 en 4; en daar het vreemd is aan art. 4 van het decreet, kan het, bij gebrek aan anders luidende wetsbeschikkingen, slechts verjaren volgens de regels van het gemeen recht, dus, na verloop van drie jaren;

Overwegende dat zulks wel de wil is geweest van den wetgever zooals blijkt uit de uiteenzetting der redenen der wet, uit het verslag in de middenafdeeling der Kamer uitgebracht en uit de rede door den verslaggever gehouden;

Overwegende dat het verslag van de Senaatscommissie, door eischer tot staving van zijn middel ingeroepen, geenszins zegt dat de bijzondere verjaring van art. 12 van het decreet wordt toegepast op de beleedigingen door woorden, voorzien bij art. 3 van het wetsontwerp, dat art. 3 der wet van 27 Juli 1934 is geworden, dat het integendeel zijn spijt uitdrukt dat de regeering niet in een uitdrukkelijken

tekst heeft verklaard dat de korte verjaring van art. 12 van het decreet niet toepasselijk zal zijn op de bij art. 3 van bovenbedoelde wet voorziene beleedigingen door woorden;

Overwegende dat de Senaat art. 3 van het wetsontwerp zonder bespreking aannam;

Dat het tweede middel derhalve in rechte niet gegrond is;

Omtrent het derde middel: schending van artikel 211 der door Koninklijk besluit van 30 November 1935 samengeschatelde wetten op de vennootschappen; 4, 5, 6 van het decreet van 20 Juli 1831 op de pers; van artikels 443, 444, 445, 446 en 447 van het Strafwetboek, van art. 97 der Grondwet, doordat bestreden arrest verklaart dat, wat het bewijs betreft der feiten, door den beklagde aan de burgerlijke partij aangetijgd, het gebonden is door de beslissingen door den Raad van toezicht op de orde van advocaten op 26 October 1936 en 1 Maart 1937 genomen en door de beschikking der Raadkamer d.d. 15 December 1936;

Overwegende dat bestreden arrest vaststelt dat de Tuchtraad van gezegde orde bij het Hof van Beroep te Brussel, eerst een grondig onderzoek heeft ingesteld en de aantijgingen door eischer tot de burgerlijke partij gericht, tot in de minste bijzonderheden heeft nagegaan namelijk het feit van de samenwerkende vennootschap « Constructa » commissieloonen te hebben ontvangen onder vorm van eereloonen en zijn gelijken te hebben belogen, daarna door twee beslissingen onderscheidenlijk op 26 October 1936 en 1 Maart 1937 heeft besloten: dat er geen aanleiding bestond tot vervolging tegen de burgerlijke partij;

Overwegende dat bestreden arrest verklaart dat, in het licht van deze twee beslissingen van den Tuchtraad bij dewelke het zich slechts kan aansluiten de betwiste aantijgingen, als lasterlijk moeten beschouwd worden ingeval het inzicht schade te berokkenen er moet worden bijgevoegd;

Overwegende dat, wat anderzijds de beschuldigingen betreft van verduistering, van valsche balansen en van getruqueerde boekhouding door eischer tegen de burgerlijke partij ingebracht aangaande het beheer der samenwerkende vennootschap « Constructa » het arrest aanstipt dat het beheer van deze vennootschap aan een lang en streng onderzoek is onderworpen geweest; dat, na te hebben vastgesteld dat dit onderzoek gesloten werd door een op 15 December 1936 verleend bevel van niet-vervolging, het arrest beslist dat eischer het bewijs van zijn beschuldigingen niet geleverd heeft noch voor den eersten rechter noch voor het Hof; dat het arrest er bijvoegt dat het geenszins bewezen is dat de burgerlijke partij zou deel genomen hebben aan het opmaken van de betwiste balans of zou geweten hebben dat deze valsch was wanneer ze werd aangenomen; dat, integendeel, wanneer men het gedrag der burgerlijke partij nagaat, alles deze veronderstelling tegensprekt;

Overwegende dat, wanneer het Hof onderzocht heeft of eischer het bewijs van de aangetijgde feiten had geleverd, het dan de onderzoeken en de ingewonnen inlichtingen die de beslissingen van

bovengenoemden Raad van toezicht voorafgingen, alsook het bevel der Raadkamer ontleed en beoordeeld heeft;

Dat het Hof naar dit alles verwijst om daaruit een grond af te leiden tot staving van zijn eigen beslissing dat het bewijs niet werd geleverd

Dat het *derde middel*, gesteund op het feit dat het Hof zich zou gebonden verklaard hebben door de beslissingen van het bevel, feitelijkten grondslag mist;

Overwegende, voor 't overige, dat vermits de rechter, over den grond, niet in tegenspraak is noch met de beslissingen, noch met het bevel, hij art. 447, alinea 3 van het Strafwetboek niet heeft kunnen schenden, voor zoover deze wetsbeschikking hem verplichtte zich naar deze beslissingen te gedragen wat de valsheid der aangetijgde feiten betreft;

Omtrent het vierde middel: schending van art. 3 en 4 der wet van 17 April 1878, 195, 202, 203 en 215 van het Wetboek van Strafvordering, 464 van het Wetboek van Rechtspleging in burgerlijke zaken; 92 en 97 der Grondwet, doordat de burgerlijke partij niet eischeres in beroep was, en dat, het vonnis veranderd zijnde, het Hof de bekendmaking heeft bevolen van het arrest, wat een nieuwe eisch was die de burgerlijke partij, niet eischeres in beroep, niet mocht stellen;

Overwegende dat de burgerlijke partij de bekendmaking van de beslissing gevraagd heeft en in eersten aanleg en in beroep; dat de eerste rechter de burgerlijke partij heeft toegelaten den tekst van het vonnis op kosten van beklaagde bekend te maken in twintig dagbladen die te Brussel verschijnen en in vijf dagbladen die in het buitenland verschijnen, maar dat het Hof van Beroep het vonnis a quo teniet doende de burgerlijke partij toelaat, op kosten van den beklaagde, den tekst, redenen en beschikkend gedeelte van zijn arrest, bekend te maken in acht dagbladen die te Brussel verschijnen;

Overwegende dat de rechtbanken, krachtens art. 1036 van het Wetboek van rechtspleging in burgerlijke zaken, en volgens de gewichtigheid der omstandigheden, in de zaken waarvan zij kennis nemen, den druk en de aanplakking hunner vonnissen kunnen bevelen;

Overwegende dat in zaken van laster zulke bekendmaking een der bestanddeelen is van de vergoeding;

Overwegende dat de burgerlijke partij in de zaak in den aanleg van beroep geen nieuwen eisch heeft ingediend wanneer zij aan het Hof de bekendmaking terug vroeg;

Overwegende dat het Hof van Beroep — door de bekendmaking van het vonnis a quo te vervangen door deze van zijn arrest en door de inlassching van dit laatste in slechts acht dagbladen toe te laten die te Brussel verschijnen — de vergoeding geenszins heeft uitgebreid en dus ook niet den toestand van den beklaagde heeft verzaard; dat het Hof, ver van uitspraak te doen over een nieuwen eisch enkel heeft geantwoord op de bezwaren die door eis cher werden aangevoerd; dat het Hof eenvoudig

den eisch door de burgerlijke partij in eersten aanleg ingediend, aan den nieuwen toestand, geschapen door het beroep van den beklaagde, heeft aangepast;

Waaruit voortvloeit dat het arrest, door te beslissen zooals het deed geen enkele der in het middel bedoelde wetsbeschikkingen geschonden heeft maar deze integendeel juist heeft toegepast;

En voor 't overige :

Wat de openbare vordering betreft :

Overwegende dat bestreden beslissing werd geveld op een rechtspleging in dewelke de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn;

Wat de burgerlijke vordering betreft :

Overwegende dat eis cher geen enkel ander middel inroept en dat het Hof er van ambtswege geen opwerpt;

Om deze redenen,

Verwerpt de voorziening, veroordeelt eis cher tot de kosten.

152

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 31 Mei 1938.

Voorzitter : M. De Clercq.

Raadsheeren : MM. Verbeke en Lagae.

O. M. : M. Opdebeeck.

FAILLISSEMENT. — GEDWONGEN ONTEIGENING. — ART. 92 AL. 3 DER WET VAN 15 AUGUSTUS 1854. — EISCH TOT Vernietiging VAN Verkoop. — VERVAL NA 15 DAGEN. — ABSOLUUT KARAKTER. — TOEPASSELIJKHEID TEGENOVER CURATOR.

Het verval voorzien door art. 92 al. 3 der wet van 15 Augustus 1854, waardoor wordt voorgeschreven dat in geval van gedwongen onteigening de eisch tot vernietiging van den verkoop dient ingesteld binnen een termijn van 15 dagen na de beteekening van den verkoop aan den schuldenaar, draagt een absoluut karakter en is ook van toepassing op den curator van het faillissement van dezen schuldenaar.

De curator van den schuldenaar is niet gegrond in zijn bewering dat met de vordering der schuldeischers van gefailleerden uit te oefenen hij zich bepaald heeft tot een vraag tot vernietiging van den verkoop, die door de schuldeischers der gefailleerden bij rechtsvordering tot in de plaatsstelling mocht geëischt worden.

De verklaring van het faillissement kan niet voor gevolg hebben de schuldeischers van dit faillissement te ontheffen van een verval dat opgelopen was door den persoon die in failliet werd verklaard.

Brennet t/ Ronze.

Brennet t/ Banque de Flandre et de Gand en Banque société générale de Belgique.

Advies van het Openbaar Ministerie

Bij exploit van 16 September 1936 werden door den heer Edmond Ronse, advocaat, handelende als curator

van het faillissement der maatschappij in feite Simoens en Van den Bossche, alsook van het faillissement van den heer Julien, René Simoens en den heer Albert-Remi Van den Bossche, beiden wonende te Gent, voor de Rechtbank van eersten aanleg te Gent gedaagd:

1° Juffrouw Odile Brennet, handelaarster te Gent, en

2° Heer Ernest Beaumont, nijveraars te Gent, in de volgende omstandigheden:

De «Banque de Flandre et de Gand» heeft op 4 Mei 1928 een kredietopening van 500.000 fr., aan de heeren Julien Simoens en Albert Van den Bossche toegestaan mits een waarborg van hypotheecaire pand op een nijverheidsgeesticht gelegen te Gent, Nettestraat.

Daar de heeren Simoens en Van den Bossche de aangegane verbintenissen niet naleefden, werd bij akte van notaris Maeterlinck, op 6 April 1936 het in pand gestelde onroerend goed, bij openbare veiling en dadelijke uitwinning aan juffer Odile Brennet voor 136.750 frank toegewezen.

Ook een strook grond werd in dezelfde voorwaarden en omstandigheden verkocht aan den heer Gustaaf Beaumont. Echter daarover bestaat thans geene betwisting meer.

Doch Simoens en Van den Bossche en de maatschappij in feite Simoens en Van den Bossche waren bij vonnis van 4 September 1936 in falings gesteld; de datum der staking van betaling was gebracht op 4 Maart 1936. Het onroerend goed werd dus eene maand na den datum der staking van betaling aan mejuffer Brennet toegewezen.

De curator, meester Ronse, beweert thans dat het goed een aanzienlijk grootere waarde heeft dan deze in den koopprijs vastgesteld en dat bijgevolg de wettelijke vereischte voor de benadeeling voorhanden is.

In dien zin heeft de Rechtbank van eersten aanleg te Gent op 21 April 1937 gevonnisd.

Ingaande op de thesis van den aanlegger neemt de Rechtbank aan dat de gefailleerden, alhoewel op de hoogte zijnde van dit feit, het niet noodig geacht hebben eene actie tot rescissie binst den wettelijken termijn in te spannen. Zoo zouden zij, minstens onrechtstreeks, een kosteloos voordeel wetens en willens aan Mej. Brennet verschaft hebben.

Ingevolge artikel 445 der wet d.d. 18 April 1851 op de faillissementen zou het vrijwillig verzaken van de gefailleerden nietig zijn en zou de curator het recht hebben zelf de vernietiging van dien verkoop te vragen, zonder zich te moeten onderwerpen aan de voorschriften van art. 92, par. 3, der wet van 15 Augustus 1854, dat het verval van dit recht bepaalt indien de actie tot rescissie niet binnen de 15 dagen na de toewijzing ingesteld is.

Derhalve beveelt de Rechtbank, ingevolge artikelen 1677 en 1678 B. W. dat er tot een deskundig onderzoek nopens de waarde van het verkocht goed zou overgegaan worden.

Is tegen dit vonnis dat de verweerster Brennet Odile, hooger beroep ingesteld heeft.

De akte van beroep werd op verzoek van Mejuffer Brennet op 24 Mei 1937 aan den curator Meester Ronse betekend.

Doch op 18 Juni 1937 werden de «Banque de Flandre et de Gand» in likwidatie en de N. V. «Banque de la société Générale de Belgique» insgelijks op verzoek van Mej. Brennet gedaagd om voor het Hof van Beroep te verschijnen ten einde tusschen te komen in het onderhavig geding en «te hooren zeggen dat het uit te spreken arrest zal gemeen zijn aan de tusschenkomende partij».

Dit verzoek om tusschenkomst door Brennet tot de

hoogervermelde banken gericht schijnt ons, — in tegenstrijd met de beweringen van den curator — billijk en gewettigd, al wordt het slechts in instantie van beroep gedaan.

Inderdaad zooals wij reeds gezegd hebben, heeft de banque de Flandre et de Gand, thans in likwidatie, maar in hare rechten en verplichtingen opgevolgd door de «Banque de la société Générale de Belgique» een kredietopening aan de gefailleerde toegestaan mits waarborg van hypotheek verleend door deze laatsten op een industrieel goed, met het recht voor den geldschiet over te gaan tot verkoop bij dadelijke uitwinning bij het niet naleven der verplichtingen door de schuldenaars aangenomen.

Nu de verkoop geschied is op verzoek van den geldschiet die daartoe eene onwederroepelijke volmacht bezat; nu de curator de vernietiging van dien verkoop vraagt, is het billijk dat de koopster, tegen wie de akte ingespannen is, de partij die de verplichting op zich genomen heeft haar in het bezit te stellen van het gekocht goed, in tusschenkomst roept. Het is aan de bank dat zij den koopprijs moest betalen; — met de schuldenaars, de huidige gefailleerden, heeft Mejuffer Brennet tijdens den verkoop geene rechtstreeksche betrekkingen gehad.

Door aldus te handelen, brengt de koopster geen nieuws eisch in. Haar enkele eisch is en blijft: zich te verzetten tegen den eisch van vernietiging van de toewijzing, de vernietiging van den verkoop te beletten. De Banken worden slechts geroepen om haar te helpen en bij te staan in het uitoefenen van haar recht tot verweer.

Zulke tusschenkomst mag nog in hooger beroep aangevraagd worden (art. 464 van het W. B. van Burgerlijke rechtspleging dat luidt: «Il ne sera formé, en cause d'appel, aucune demande nouvelle, à moins... que la demande nouvelle ne soit la défense à l'action principale»). Zie analogisch: «Verb. 20 Juli 1883, P. 1883, 347» en «17 November 1883, P. 1883, I, 367».

Dienvolgens, vermits de banken op billijke wijze in tusschenkomst geroepen werden, zal het uit te spreken arrest voor beide partijen, — Brennet en de Banken — gemeen zijn.

Dit gezegd zijnde, gaan wij over tot de discussie van het geding zelf.

Vermits er hier spraak is van verkoop bij dadelijke uitwinning, moeten wij ons eerst afvragen of er mogelijkheid bestaat tot benadeeling en rescissie.

Al wordt daarover soms nog gevit, toch dient er op die vraag bevestigend geantwoord te worden, minstens theoretisch.

«L'article 1684» du code civil, zegt Cambron in zijn «Traité Théorique et pratique de l'Expropriation par voie parée» (1924) onder n° 297: «est conçu dans des termes restrictifs. Il ne dit pas que la rescission pour lésion n'a lieu dans aucune vente judiciaire, il limite l'exception aux ventes qui, d'après la loi, ne peuvent être faites que d'autorité de justice et par cette dernière expression il faut entendre les ventes où la justice intervient à titre de pouvoir, où elle supplée par son imperium, soit au défaut de consentement, soit au défaut de capacité des parties et où, en conséquence, le principe de la vente réside dans l'intervention du juge et non de la volonté des parties.

Mais les ventes pour la validité desquelles l'intervention de la justice n'est pas indispensable, sont sujettes à rescission, quoique de fait elles aient le caractère de ventes judiciaires;

Or, il est reconnu aujourd'hui par la jurisprudence (Brux. 20 mars 1900, Pas. 1901, II, p. 232) que les ventes par voie parée, bien que constituant des

ventes sur expropriation, ne sont pas des ventes faites par autorité de justice, dans le sens de l'article 1684 C. Civ., parceque le principe de ces ventes réside non dans une nécessité résultant de la loi, mais dans le droit de faire vendre l'immeuble hypothéqué dans la forme des ventes volontaires, librement et légalement concédé par le débiteur à son créancier ».

Dezelfde thesis wordt aanvaard door Mouton, in het boek : « De l'expropriation forcée » tome III (Commentaire-traité de la saisie immobilière de la surenchère et de l'ordre par C. F. Waelbroeck) p. 640, n° 22.

Zie ook in denzelfden zin, in Cambroux, onder het hooger vermeld nummer : Rechtb. te Mons, 27 Mei 1903, en Beroep Brussel, 27 Juli 1903 en in de Revue pratique du notariat belge, 1905, p. 517.

Vermits dus het artikel 1684 van het B. W. de rescissie niet toelaat bij verkoop bij rechtsmacht en de verkoop bij dadelijke uitwinning een vrijwillige verkoop is, kan de rescissie geëischt worden.

In feite zal de benadeeling niet gemakkelijk of zelden kunnen ingeroepen worden, daar die verkoop telkens moet gedaan worden met de noodige publiciteit en andere waarborgen aan den openbaren verkoop eigen.

Trouwens de waarde van een onroerend goed zal doorgaans niet beter kunnen vastgesteld worden dan door het vaststellen van den koopprijs in een openbaren verkoop.

(Het O. M. vraagt zich daarna af of er in feite benadeeling van de 7/12 bij den verkoop van het nijverheidsgesticht geweest is. Zonder belang.)

* * *

Doch van meet af voegen wij er aan toe dat, benadeeling of geene benadeeling, het verval van het recht om eene actie tot rescissie in te spannen, voorzien bij artikel 92 der wet van 15 Augustus 1854, toepasselijk is en blijft niettegenstaande de falings en dat het termijn van 15 dagen niet mag verlengd worden, zelfs ten voordeele van den curator.

Of het verval in 't algemeen van openbare orde is, zooals de verjaring, wordt weliswaar zeer betwist. (Zie Pand. B. V° Déchéance o. m. nrs 7, 8, 9, en volg.)

Er zijn nopens die kwestie een aantal met elkaar verschillende vonnissen en arresten uitgesproken geweest. Maar juist die verscheidenheid noopt ons tot de gevolgtrekking te komen dat het verval al of niet van openbare orde is naar gelang de redenen om dewelke de wet het verval voorzien heeft.

Indien dus de reden van verval in art. 92 der wet van 15 Augustus 1854 van openbare orde is, zal ook het verval zelf van openbare orde zijn.

Naar luidt van art. 445 der wet op de faillissementen d.d. 18 April 1851 zijn de daden, verrichtingen of overeenkomsten ten bezwarenden titel nietig, indien de waarde van hetgeen de gefailleerde gegeven heeft, die van hetgeen hij daarvoor ontvangen heeft, merklijk te boven gaat.

Welnu, zegt de aanlegger, — thans beroepene, — de schuldenaars, — thans de gefailleerden — hadden het recht de actie tot vernietiging binnen de 15 dagen na de beteekening der toewijzing in te spannen.

Zij hebben dit niet gedaan, alhoewel dat zij wisten dat er benadeeling was; zij hebben dus daardoor ten kosteloozen titel de koopster, mej. Brennet, bevoorreedigd.

Die daad, of liever de onthouding van den eisch tot vernietiging, is dus thans bij faillissement nietig, ingevolge gezegd artikel 445.

Vooreerst moet dus de vraag gesteld worden of het verval voorzien bij art. 92 der wet van 15 Augustus 1854 van openbare orde is.

Bij verkoop van onroerende goederen heeft de ver-

kooper twee jaar tijd om de actie tot rescissie voor benadeeling in te stellen (art. 1675 B. W.).

Waarom nu wordt dit termijn, wanneer het gaat over verkoop bij dadelijke uitwinning, nog verkort en gebracht op 15 dagen?

Voorzeker is het belang van den koper opdat deze overtuigd zou zijn dat zijn eigendomsrechts na den koop (op 15 dagen na) onwankelbaar en standvastig is.

Maar dit belang van den koper is ook een algemeen openbaar belang.

Inderdaad heel het grondpandelijk krediet zou er onder lijden in geval het termijn van verval van het recht om een actie in rescissie in te stellen zou kunnen verlengd worden, in tegenstrijd met het hooger vermeld artikel 92. Want, wanneer een verkoop bij dadelijke uitwinning geschiedt, bevindt zich doorgaans de schuldenaar in een lastig parket. Is hij handelaar dan staat hij bijna altijd, minsten bijna, onder zijne zaken. De koper zou dus bijna altijd gevaar loopen bij verkoop bij dadelijke uitwinning, zijn eigendomsrecht betwist te zien, niet gedurende 15 dagen, — wat redelijk is gezien zekere omstandigheden eigen aan zulke verkoop, — maar minstens gedurende 6 maanden. De schuldenaar zal inderdaad vaak het risico der falings loopen en de koper zal gedurende eene betrekkelijke lange tijdsperiode in de onzekerheid leven.

Per slot van rekening gezien de moeilijkheden die de liefhebbers te gemoet kunnen gaan, zal menig van hen zich bij de toewijzing onthouden.

Vandaar vermindering van waarde van het goed dat bij dadelijke uitwinning moet verkocht worden.

Meer nog, de geldschietster die de voorzorg genomen heeft de clause van dadelijke uitwinning in de akte van hypothecaire leening te voorzien, zou zich in veel minder voordeelige toestand bevinden dan degene die die voorzorg niet genomen heeft. Want deze laatste heeft de verzekering dat de verkoop niet kan vernietigd worden voor benadeeling terwijl de eerste zich kan verwachten aan een onzekerheidsperiode van 6 maanden.

Wij meenen zelfs te mogen staande houden dat, voor wat betreft de verkoop bij dadelijke uitwinning, het termijn van verval om zeggens meer van openbare orde is dan de verjaring.

Het is inderdaad onbetwistbaar dat het termijn van 15 dagen voorgeschreven bij art. 92 der wet van 15 Augustus 1854 op denzelfden voet mag gezet worden als het termijn van 2 jaar voorzien bij artikel 1676 van het Burg. Wetb.

Welnu dit termijn loopt zelfs tegen de minderjarigen wat doorgaans het geval niet is met de verjaring.

Zoo men beweert, — zooals de curator het doet, — dat de minderjarigen « immers vertegenwoordigd zijn door hun voogd die in hun naam handelt en hen verbindt en waartegen de minderjarige een verhaal heeft », dan antwoorden wij dat dit hetzelfde geval zou zijn wanneer het er op aan zou komen de verjaring te stuiten of te schorsen.

En toch schrijft het Burgerlijk Wetboek voor dat de verjaring niet tegen de minderjarigen loopt en het termijn van verval waarover het gaat, wel.

Eindelijk, laten wij ook niet vergeten dat de wet op het beslag op onroerende goederen dagteekent van 15 Augustus 1854. Indien dus de wetgever het inzicht gehad had eene verlenging van termijn van verval toe te staan aan den curator, zou hij het natuurlijk in deze wet voorzien hebben. Het zou volstaan hebben in gezegd artikel 92 in te lassen dat de curator, bij de toepassing van art. 445 der wet van 18 April 1851, dezelfde rechten zou hebben gedurende het termijn van

staking der betalingen, indien de toewijzing binst dien tijd zou geschied zijn.

Daaruit besluiten wij dat de wetgever in dit art. 92, slechts den schuldenaar persoonlijk bedoeld heeft en geene andere partij om het even dewelke en dat bijgevolg bij verkoop bij dadelijke uitwinning de termijn van verval niet kan verlengd worden en van openbare orde is.

Wij besluiten :

De rescissie voor benadeeling is bij verkoop bij dadelijke uitwinning mogelijk.

Ware het bewezen dat er benadeeling der 7/12 zou zijn, dan is het termijn voor instelling der actie tot rescissie verstreken zoowel voor den curator als voor de schuldenaars, al stond het zelfs vast dat met te verzaken aan het recht tot instelling der actie tot rescissie, de schuldenaars aan de koopster iets zouden gegeven hebben waarvan de waarde, die van hetgeen zij ontvangen hadden, merklijk zou te boven gaan.

Om al deze redenen, zijn wij de meening toegedaan dat de actie in tusschenkomst van de beroepster tegen de «Banque de Flandre et de Gand» en tegen de «Banque de la société Générale de Belgique» ontvankeijk is;

Dat het vonis a quo dient nietig verklaard te worden en dat de aanlegger, Meester Ronse curator, thans beroepene, van zijn eisch dient afgewezen te worden.

Dat bijgevolg de verkoop, waarover het gaat, met al zijne gevolgen blijft bestaan zoo jegens de schuldenaars en den curator als jegens de koopster en de volmacht dragende banken.

Gent, 11 April 1938.

(g.) Jos. OPDEBEECK,
Substituut procureur-generaal.

ARREST

Overwegende dat het verval door een hypotheekschuldenaar opgelopen om, na den termijn van 15 dagen, bij art. 92, al. 3 der wet van 15 Augustus 1854 voorgeschreven, zijn eisch tot vernietiging van den verkoop te hebben ingesteld, de openbare orde aanbelangt; dat dit verval dergelijk karakter aanneemt omdat de wetgever van 1854 de onmiddellijke stabiliteit der veilingen bij gerechtelijke uitwinning, in alle opzichten heeft willen verzekeren;

Dat dit verval aldus tegenover schuldenaren zoowel als tegenover derden bestaat en dat niemand, het verval eens opgelopen, er van kan of mag ontheven worden;

Overwegende dat de eisch van Meester Ronse q.q. tot de nietigheid van een betwisten verkoop wegens de geringheid van den prijs strekt; dat deze nietigheid, een der nietigheden bij voormeld artikel 92 voorzien, daarstelt en derhalve, op straffe van verval, in den voorgeschreven termijn diende ingeroepen;

Overwegende dat het vaststaat dat de bestreden verkoop op 6 April 1936 plaats greep;

Dat het proces-verbaal van toewijzing aan de schuldenaars Simoens en Van den Bossche den 23 April 1936 beteekend werd; en dat de eisch tot nietigheid in geschil door Meester Ronse, alsdan curator van gezegde schuldenaars failliet verklaard, den 16 September 1936 ingesteld werd;

Dat daaruit vloeit dat de eisch in den termijn van 15 dagen na de beteekening van de toewijzing niet is ingesteld en niet ontvankelijk dient verklaard;

Overwegende dat geintimeerde Ronse q.q. niet

gegrond is in zijn bewering dat, met de vordering der schuldeischers van gefailleerden uit te oefenen hij zich bepaald heeft tot een vraag van vernietiging van een verkoop, die door de schuldeischers der gefailleerden bij rechtsvordering tot in de plaatsstelling mocht geëischt worden; dat door het verstrijken van den voorgeschreven termijn de gefailleerde verkoopters geen vordering meer bezaten en derhalve aan hunne schuldeischers geen recht konden overlaten, noch hebben overgelaten;

Overwegende dat een faillietverklaring voor gevolg niet heeft de schuldeischers der failliet van een, door den gefailleerden opgelopen verval, te ontheffen;

Dat, ware het aangenomen, zooals M. Ronse q.q. het aanvoert, dat het verzuim de vordering tot nietigverklaring op tijd in te spannen een akte ten kosteloozen titel kon daarstellen, en dat die akte, een akte van onroerende eigendomsoverdracht kon zijn, er nochtans dient opgemerkt dat gezegde akte om vernietigd te kunnen worden, voor nietigverklaring nog vatbaar moet zijn — hetgeen zich ter zake niet voordoet, daar een verkoop bij dadelijke uitwinning, onherroepelijk voor een failliet voltrokken, aan elke latere opvordering van den curator ontsnapt;

Overwegende dat uit het voorstaande vloeit dat de ontvankelijkheid en de grond van den eisch tot tusschenkomst tegen de partijen van Meester Cruyt voor het Hof gericht, niet dienen onderzocht;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer Substituut Procureur-Generaal Opdebeeck in zijn eensluidend advies;

Alle verdere besluiten als overbodig van de hand wijzende;

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond;

Doet te niet het bestreden vonnis en opnieuw wijzende, bij verbetering;

Verklaart de oorspronkelijke eisch niet ontvankelijk, wijst hem af;

Verwijst Meester Ronse q.q. in al de kosten der beide aanleggen;

Zegt dat er niet te beslissen valt op den eisch tot tusschenkomst van Meijuffer Brennet tegen de partijen van Meester Cruyt gericht; wijst den eisch af;

Verwijst Juffer Brennet in de kosten van haar eisch.

Dit arrest hervormt het hier onderstaande vonnis der

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

21 April 1938.

Voorzitter : M. De Ruyck.

Rechters : MM. de Bersaques en Thienpont.

Overwegende dat, bij akte verleden den 4 Mei 1928 vóór notaris Maeterlinck te Gent, de naamlooze vennootschap «Banque de Gand» een kredietopening aan Julien Simoens en Albert Van den Bossche toestond

mits hypotheek verleend op een nijverheidsgesticht met afhankelijkheden en terrein gelegen te Gent, Nettestraat, Sektie A, nrs 887b en 887c, groot 98 aren 50 ca.

Dat gezegde akte de clause van dadelijke uitwinning bedong;

Dat Simoens en Van den Bossche hunne verbintenissen jegens de bank niet nagingen en dat, dienvolgens, een bevel van den heer Voorzitter dezer rechtbank d.d. 14 Februari 1936 notaris Maeterlinck aanstelde om, bij toepassing van art. 90 der wet van 15 Oogst 1854, tot de openbare verkoop van gezegde goederen over te gaan;

Dat, op 6 April 1936, dit erf toegewezen werd:

1° het nijverheidsgesticht met de onroerende goederen bij bestemming die het bevatte, met afhankelijkheden en terrein groot 8.525,52 m², aan Odila Brennet, mits den prijs van 136.750 frank;

2° een strook grond, groot 1.324,48 m², aan Gustave Beaumont, mits den prijs van 13.250 fr.;

Dat, bij akte van deurwaarder Claeys, te Gent, d.d. 23 April 1936, dit proces-verbaal van toewijzing aan Simoens en Van den Bossche beteekend werd;

Overwegende dat de maatschappij in feite Simoens en Van den Bossche alsook de twee vennooten Simoens en Van den Bossche bij vonnis der Handelsrechtbank van Gent d.d. 4 September 1936 failliet werden verklaard en dat de datum der ophouding van betaling op 5 Maart 1936 vastgesteld werd;

Overwegende dat de curator van dit faillissement de vernietiging van dezen verkoop vordert wegens benadeeling van meer dan zeven twaalfden in den prijs;

Overwegende dat verweerders de niet-ontvankelijkheid van den eisch opwerpen, daar art. 92 der wet van 15 Oogst 1854 bedingt dat de schuldenaar, op straf van verval, de vordering tot vernietiging van den verkoop binnen de 15 dagen der beteekening van het proces-verbaal van toewijzing moet instellen;

Dat deze wetsbepaling de vernietiging wegens benadeeling betreft (Cambron, Expropriation par voie parée, 299; Marcotty, Expropriation forcée, II, 639; Ber. Brussel, 4 Juli 1898, Pas, 1899, 2, 20);

Overwegende dat de eischer beweert dat dit verval, bij toepassing van art. 445 der wet op het faillissement, nietig en zonder gevolg is jegens de massa;

Dat hij, inderdaad, aanvoert, dat het verzuim der gefailleerden om de vernietiging van den verkoop binnen de 15 dagen der beteekening te vorderen een akte van eigendomsovergang ten kosteloozen titel uitmaakt, door art. 445 verboden;

Overwegende dat de eisch van aanlegger slechts dan gegrond is indien:

1° de waarde van het verkocht goed hoogst waarschijnlijk op 6 April 1936 meer dan twaalf vijfden van den verkoopprijs bedroeg;

2° het verzuim van wege de gefailleerden om de vernietiging van dezen verkoop te vorderen onder toepassing van art. 445 der wet op het faillissement valt.

I. Nopens de vordering tegen Brennet ingesteld:

a) Wat de benadeeling betreft:

Overwegende dat, op 18 Maart 1936, Simoens en Van den Bossche jegens gedaagde, die hunne schuld-eischeres was, de verbintenis aangingen de werkzaamheden der vereffening van hunne vennootschap door een rekenplichtige, die verweerster aanduiden zou, te laten nazien;

Dat, ter uitvoering van deze overeenkomst, Albert Poncelet, door verweerster aangesteld werd om inventaris op te maken der mobilair, koopwaren, grond-

stoffen en materieel die zich in het nijverheidsgesticht bevonden;

Dat gezegde inventaris op 15 April 1936 voltooid was en aan het materieel een waarde van 227.938 fr. toe-kende;

Dat het perceel achtergrond, groot 1.423 m², op zelfden datum aan Beaumont verkocht werd mits den prijs van 13.250 fr., zij 10 fr. per m²;

Dat men een gelijke waarde aan het terrein door gedaagde aangekocht, dat op 96.22 m. aan den openbaren weg paalt, moet toekennen zij 8.525 m² × 10 = 85.250 frank;

Dat de gebouwen, die een uitgestrektheid van meer dan 2.000 m² hebben, minstens op 50.000 fr. dienen geschat;

Dat de totale waarde vaan het verkocht goed op 6 April 1936, dus hoogstwaarschijnlijk het volgend bedrag beliep: Terrein: 85.250 fr. + Materieel: 227.938 fr. + Gebouwen: 50.000 fr. = 363.188 fr., zij meer dan twaalf vijfden van den verkoopprijs:

$$136.750 \times \frac{12}{5} = 328.200 \text{ fr.};$$

Overwegende dat zulke raming het bewijs van de benadeeling toelaat, dat, volgens art. 1678 van het B. W., slechts door een verslag van drie deskundigen kan geleverd worden;

b) Wat de toepassing van art. 445 der wet op het faillissement betreft:

Overwegende dat de wet alle akten ten kosteloozen titel vernietigt die na de ophouding der betalingen door den gefailleerden werden gesteld;

Dat men niet aannemen kan dat de gefailleerde giften zou doen wanneer hij weet dat zijn vermogen ontoereikend is om al zijne schulden te vereffenen;

Dat de gefailleerden moesten weten dat hun goed minstens 363.188 fr. waard was en dat ze dus gerechtigd waren de vernietiging te vorderen van den verkoop, die een kosteloos voordeel van meer dan 225.000 fr. aan Brennet verschafte;

Dat ze, inderdaad, sedert 15 April 1936, in het bezit waren van hierboven vermeld inventaris van het materieel en dat ze, anderzijds, noodzakelijk moesten weten dat de grond minstens 10 fr. per m² en de gebouwen meer dan 50.000 fr. waard waren;

Dat de onthouding van wege gefailleerden een vordering in te stellen, die zoo klaarblijkelijk gegrond voorkwam, met een gifte gelijkstaat en dus onder toepassing van art. 445 der wet op het faillissement valt;

II. Nogens de vordering tegen Beaumont ingesteld:

Overwegende dat eischer de gemiddelde waarde van het terrein op 30 fr. per m², zij dus, voor gansch het erf, op 9.850 × 30 = 295.500 fr. raamt;

Dat dit terrein op een lengte van 96.22 m. aan den openbaren weg paalt;

Dat de waarde van den grond langs de straat, op een diepte van 25 m., drie maal hooger dient geschat dan deze van den achtergrond, waar het betwist perceel gelegen is;

Dat de prijs van den voorgrond, zij 96.22 × 25 = 2.405.50 m², dus het driedubbel vertegenwoordigt van het overschot, zij 9.850 m² — 2.405.50 = 7.444.50 m²;

Dat gelet op dat feit, de waarde van den achtergrond beloopt:

$$295.500 \div 3 = 20.15 \text{ fr. per m}^2;$$

$$7.444.50 \div (3 \times 2.405.50)$$

Dat, zelfs indien men de raming van aanlegger aankocht heeft;

Dat er slechts benadeeling zou bestaan indien dat terrein, op 6 April 1936,

$$10 \times \frac{12}{5} = 24 \text{ fr. per m}^2 \text{ waard was;}$$

Dat, zelfs indien men de raming van inlegger aanneemt, dit niet het geval is;

Dat de vordering dus ongegrond voorkomt;

Om deze redenen:

De Rechtbank wijst den eisch tegen Beaumont af als niet gegrond;

Alvorens verder te beslissen in zake Brennet, beveelt dat drie deskundigen door partijen binnen de 15 dagen der beteekening van onderhavig vonnis aan te stellen, zooniet... het verkocht goed zullen bezichtigen en de waarde ervan zullen ramen op 6 April 1936.

Veroordeelt eischer q.q. tot de kosten der vordering tegen Beaumont ingesteld;

Houdt de beslissing nopens de kosten in zake Brennet aan tot het eindvonnis.

153

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer bis. — 9 November 1938.

Voorzitter: M. Stellfeld.

Pl.: Mrs Verbaet, Grijspeerd en Beaucarme.

MISBRUIK VAN RECHT. — KENMERKEN.

Moet aanzien worden als een misbruik van recht het uitoefenen van een recht met het inzicht een ander schade toe te brengen of het uitoefenen van een recht dat, zonder een merkkelijk nut op te leveren een zekere schade berokkent aan een ander, handelwijze door dewelke zich gewoonlijk het kwaad inzicht veropenbaart.

Résidence du Parc t/ Van de Velde.

Overwegende dat aanlegster, door dagvaarding van 13 Juni 1938 behoorlijk geboekt en hieraan gehecht, aan verweerster de volledige schadevergoeding vraagt ontstaan door het verhoogen van een scheidsmuur en minstens de herstelling van gezegden toestand vordert met de vergoeding der schade door aanlegster tot op heden geleden;

Overwegende dat aanlegster de vroegere meesterwoning gelegen Rubenslei, 16, liet afbreken en op deze plaats een appartementengebouw van 6 verdiepen liet oprichten; dat de terrassen der keukens op de bovenste verdiepingen een schuin zicht en de achterkamers van de zes verdiepen een rechtstreeksch zicht op den hof van verweerster hadden; dat deze achterverdiepen tevens een schuin zicht op de achterkamers van de woning van verweerster hadden;

Overwegende dat, na het voltrekken van dit appartementengebouw, verweerster den scheidsmuur, die vroeger de twee hoven scheidde en een hoogte van 2.50 m. had, liet optrekken tot op een hoogte van 10.70 m.; dat hierdoor het onderste gedeelte van den achtervleugel van het nieuw gebouw, zijnde twee eerste verdiepingen, uitzicht kregen op het nieuw gedeelte van den opgetrokken muur waarvan de kroonlijst, waterpas gezien, onge-

veer tot op de hoogte van de venstertabletten der derde verdieping moet reiken;

Overwegende dat aanlegster oordeelt dat verweerster door deze handelwijze een misbruik van recht heeft gepleegd ten haren nadeele en derhalve tot schadeloosstelling gehouden is;

Overwegende dat een algemeene en vaste rechtspraak beslist dat het uitoefenen van een recht met het inzicht een ander schade toe te brengen of het uitoefenen van een recht dat, zonder een merkkelijk nut op te leveren, voor den uitoefenaar, een zekere schade berokkent aan een ander, handelwijze door dewelke zich gewoonlijk het kwaad inzicht veropenbaart, moet aanzien worden als een misbruik van recht;

Overwegende dat aanlegster het rechtstreeksch bewijs van de kwade inzichten, door haar verweerster toegeschreven, niet voorbrengt;

Overwegende dat verweerster daarentegen een onbetwistbaar belang tot het verhoogen van den scheidsmuur doet gelden, namelijk het rustig genot van haar eigendom, hetwelk genot door het oprichten van het woningcomplex noodzakelijk in zekere mate moet gestoord zijn: dat immers de minste bewegingen in den hof van verweerster gedaan en de gewone gesprekken aldaar gehouden, van uit de eerste verdieping van den achterbouw moesten zien en gehoord worden vóór het verhoogen van den scheidsmuur;

Overwegende dat weliswaar de rechtspraak een neiging vertoont om het begin van het misbruik van recht nog verder uit te breiden zoodat thans bijna algemeen aangenomen wordt dat een recht enkel mag uitgeoefend worden overeenkomstig zijn bestemming en dit naar gelang de omstandigheden van tijd en plaats;

Overwegende dat zelfs van uit dit standpunt beschouwd de handeling van verweerster niet als ongeoorloofd mag bestempeld worden; dat immers de oude scheidsmuur slechts dan aan zijn bestemming beantwoordde zoolang hij enkel de twee hoven scheidde; dat echter, zooals hierboven reeds aangeduid werd, het oprichten van het appartementengebouw den toestand heelemaal heeft gewijzigd; dat door deze verandering het aan verweerster vrij stond den scheidsmuur te verhoogen om zich een minimum van rust en gezelligheid in haar eigendom te verzekeren;

Overwegende dat derhalve een muur van 10.70 m. hoog niet als abnormaal mag aanzien worden in het onderhavig geval, wanneer men tegenover een woningcomplex staat, dat zeker de hoogte van 20 m. te boven gaat;

Overwegende dat ook niet uit het oog mag verloren worden dat, moest verweerster het inzicht opvatten ook haar meesterwoning door een appartementenwoning te laten vervangen, de achtervertrekken van aanlegster niet enkel tot op een hoogte van 10 m. maar wel voor zijn volledige hoogte op een blinden muur zouden uitgeven;

Overwegende dat uit bovenvermelde beweegredenen blijkt dat verweerster haar recht niet is te buiten gegaan en dat de door aanlegster beweerde

schade niet aan de schuld van verweerster te wijten is;

Om deze redenen:

De Rechtbank,

Alle andere en strijdige besluiten als ongegrond verwerpende;

Verleent akte aan verweerster dat zij de vraag tegenover iedere partij in zake schat op meer dan 20.000 frank;

Verklaart den eisch van aanlegster ongegrond, wijst hem af en veroordeelt aanlegster in de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

154

6 Mei 1938.

Voorzitter: M. Baron Gilson de Rouvreur.

Op. Min.: Mr Gevers.

Pleiters: Mrs Verbrugghen en Neybergh.

PACHTWET. — HUIS OP DEN BUITEN. — KARAKTER.

Volgens een algemeene rechtspraak, moet een huis gelegen op den buiten, omringd met een lusthof, zelfs met weiden en boomgaard, aanzien worden als een lusthuis, zelfs wanneer er huisdieren bestaan waarvan de opbrengst dient voor het gebruik der inwoners.

Vanderveken t/ Vanderzijpen.

Overwegende dat de vordering tot doel heeft de uitzetting van den eischer in beroep wegens verstrijking van huurovereenkomst;

Dat blijkt zoowel uit de samenstelling van het verhuurd goed, dat het een lusthuis met hof is, als uit de door den eischer in beroep aangenomen ontvangstbewijzen waarin hij «handelaar, eigenaar of particulier» niet pachter is betiteld en waarin de huurprijs «huur» niet pacht is genoemd, dat de huurovereenkomst die de partijen verbond een «huisverhuring» en niet een landpacht is;

Dat trouwens de term «hofstede» waarvan in de ontvangstbewijzen gebruik is gemaakt, in den zin van buitengoed en niet van pachthoeve is gebruikt;

Gelet op artikels der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken aangehaald in het vonnis waarvan beroep en op artikel 24 derzelfde wet; om deze redenen en die van den eersten rechter:

De Rechtbank, gehoord Mr Gevers, eerst substituut Procureur des Konings in zijn eensluidend advies;

Rechtsprekende ten gronde op tegenspraak;

Bekrachtigt het vonnis waarvan beroep, verwijst de eischer in beroep in de beroepskosten vereffend voor den eischer in beroep op 372 fr., en voor de gedaagde in beroep op 3 frank.

Bovenstaand vonnis bekrachtigt hierna vermelde beslissing van het

VREDEGERECHT TE ASSCHE

22 Februari 1938.

Vrederechter: M. Van Lint.

Pleiters: Mrs Verbrugghen en Neybergh.

Aangezien het blijkt uit de gegevens der zaak en uit de bestatigingen gedaan ter plaatse den 4 Februari 1938 dat het kwestieuze goed verhuurd aan verweerder niet mag aanzien worden als een hofstede dienende tot eene landbouwinrichting; dat in tegendeel het goed een lusthuis met aanhoorigheden en boomgaard daarstelt verhuurd van 6 tot 6 maanden hetgeen in tegenstrijd is met de pachten voorzien voor landbouwuithating die loopen van jaar tot jaar;

Aangezien ten onrechte verweerder beweert dat het verhuurd goed valt onder de toepassing der bepalingen der pachtwet van 1929;

Aangezien ter zake er geen sprake kan zijn van landbouwuithating, dat volgens een algemeene rechtspraak een huis gelegen op den buiten omringd van een lusthof zelfs met weiden en boomgaard moet aanzien worden als een lusthuis zelfs wanneer er huisdieren bestaan waarvan de opbrengst dient voor het gebruik der inwoners;

Aangezien de verweerder geen dieren bezat; dat hij in December een schaap en een zwijn aangekocht heeft na de beteekening van de dagvaarding; aangezien de bewering van verweerder zich steunende op de kwijtbrief vermeldende «Hofstede» niet gegrond is; dat deze vermelding in tegenstrijd is met onze bestatigingen;

Aangezien het verhuurd goed bijgevolg niet als landbouwuithating moet aanzien worden;

Aangezien den 10 Februari 1937 opzeg beteekend werd aan verweerder om het huis te verlaten tegen den 1 September 1937; dat deze opzeg nogmaals beteekend werd den 18 Mei 1937; dat de opzeg van 3 maanden voor eene zesmaandelijksche verhuring geldig is;

Aangezien de dagvaarding het gerechtelijk contract tusschen partijen vaststelt;

Aangezien aanlegger de aanstelling van een deskundige eischt ten einde de schade te beschrijven berokkend aan het verhuurd goed door verweerder alsook de herstellingskosten;

Aangezien aanlegger noch schade noch de onkosten der herstelling in zijne dagvaarding bepaalt maar uitsluitelijk de aanstelling van een deskundige verlangt;

Aangezien de Vrederechter ter zake onbevoegd is om dezen eisch te beoordeelen; dat het aanstellen van een deskundige in deze omstandigheid uitsluitelijk kan bevolen worden door den heer Voorzitter van de Rechtbank van Eersten Aanleg;

Aangezien de derde eisch van aanlegger nopens betaling van huurprijs, belastingen en verzekeringspremiën niet gegrond is;

Om deze redenen:

Wij, Vrederechter van het Kanton Assche;

Gelet op artikel 2, 34, 37 en 41 der wet van 16 Juni 1935;

Alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Zeggen dat het verhuurd goed niet mag aanzien worden als eene landbouwuittasting genietende der bepalingen der pachtwet van 1929;

Verklaren bijgevolg de opzeg beteekend aan verweerder geldig om het verhuurde goed te verlaten voor den 1 September 1937;

Veroordeelen verweerder het kwestieuze goed te verlaten een maand na de beteekening van het tegenwoordig vonnis en bij gebreke daarvan, van nu af aan, verklaren machtiging te verleenen aan den eersten daartoe verzochten deurwaarder hem, de zijnen en al wie het goed zou inwonen de deur uit te zetten met hun meubelen en voorwerpen;

Verklaren ons onbevoegd voor hetgeen de aanstelling van een deskundige betreft en zeggen dat de aanvraag ongegrond is voor het overige.

155

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE HASSELT

25 April 1936.

Voorzitter : M. Goffinet.

Op. Min. : M. P. Van de Velde.

Pl. : Mrs Van den herrewege en Verpoorten.

CONTRACTUEELE VERANTWOORDELIJKHEID. — MISDRIJF. — AANSTELLING ALS BURGERLIJKE PARTIJ. — ONTVANKELIJKHEID.

Het feit dat partijen door een handelsovereenkomst verbonden en derhalve aan contractueele verantwoordelijkheid blootgesteld zijn, sluit geenszins de delictueele verantwoordelijkheid uit; de burgerlijke herstelling der schade veroorzaakt door een misdrijf strekt zich inderdaad uit tot al de gevolgen van het misdrijf.

De aanstelling als Burgerlijke Partij is derhalve voor ieder benadeelde partij ontvankelijk.

Galle O. M. en Van Doninck.

Overwegende dat betichte terecht staat om te Antwerpen of elders in het Koninkrijk in de maanden Juli, Oogst en September 1937 wetens boter waaraan bederfwerende stoffen werden toegevoegd, namelijk fluoorzuur, die door het Koninklijk besluit van 27 Januari 1936, art. 7 voor schadelijk zijn verklaard, te hebben ingevoerd, voortgebracht, gefabriceerd of bereid voor den verkoop, te koop gesteld, voorhanden gehad of voor den verkoop of de levering vervoerd, overtreding voorzien bij art. 20b en 23 der wet van 8 Juli 1935;

Overwegende dat in den loop der debatten Galle Petrus, handelaar te Deurne, bij monde van zijn raadsman Mr Van den herrewege, advocaat te Antwerpen, verklaarde zich burgerlijke partij te stellen tegen betichte, en na akte te hebben gevraagd zijner stelling, besloot het de Rechtbank behage betichte te veroordeelen tot betaling der door hem veroorzaakte schade;

Overwegende dat betichte, om eene dubbele reden

de ontvankelijkheid dezer aanstelling betwist: te weten :

Eerstens: Dat de zoobeweerde schade hare oorzaak zoude vinden ex contractu en niet ex delicto, 't is te zeggen niet in het door betichte bedreven wanbedrijf doch in eene handelsovereenkomst bestaande tusschen beiden en waardoor betichte zich verplichtte wekelijks zekere hoeveelheden boter aan bepaalde voorwaarden aan de Burgerlijke partij te leveren;

Tweedens: Dat dezelfde schade hare oorzaak zoude vinden nogmaals niet in het door betichte ten laste gelegde wanbedrijf, doch in den door den aangestelden Rijkseetwareninspecteur gelegde in beslag-neming;

Overwegende dat eerstens dient opgemerkt dat de handelsovereenkomst of dezes uitvoering, nooit de oorzaak geweest is der zoobeweerde berokkende schade, doch wel dat gezegde schade hare oorzaak kan vinden ter gelegenheid der uitvoering van gezegde overeenkomst;

Overwegende dat de vordering tot herstelling van de schade, door een misdrijf veroorzaakt, behoort bij hen, welke geleden hebben door die schade (art. 3 der Wet van 17 April 1878); dat deze vordering kan vervolgd worden terzelfder tijd en voor dezelfde rechtters als de publieke vordering. Zij kan ook afzonderlijk vervolgd worden, (art. 4 der zelfde Wet);

Overwegende dat art. 1382 van het Burgerlijk Wetboek, herstelling door eenieder voorhoudende van alle schade aan een anders persoon of eigendom veroorzaakt, een principieel daartoe stelt waarvan het naleven zich opdringt aan allen in alle omstandigheden, en niet ophoudt zijne toepassing te vinden zoodra de ontstane schade hare oorzaak zoude vinden ter gelegenheid ter uitvoering eener overeenkomst (Schuind Dr. Crim. B. I. blz. 326);

Overwegende dat het feit voor partijen door eene handelsovereenkomst verbonden te zijn, en bijgevolg aan contractueele verantwoordelijkheid blootgesteld geenszins de delictueele verantwoordelijkheid uitsluit (Verbreking, 13 Februari 1930, Pas. I, 115);

Dat beide samen hun bestaan hebben en de benadeelde vrij is zich op de eene of de andere en zelfs op beiden te steunen om algeheele vergoeding te bekomen in de mate der werkelijk geleden schade en onder voorbehoud dat deze dubbele verantwoordelijkheid nooit kan leiden tot eene grootere vergoeding dan gezegde geleden schade (Brussel, 14 Juli 1933, Rev. Ass. Rep. 1935, n° 1970);

Overwegende dat betichte gehouden is, zoo de betichting ten zijnen laste bewezen wordt, de gansche schade, zoowel de rechtstreeksche als de onrechtstreeksche, te vergoeden;

Dat de geleden schade zoo zij inderdaad minstens gedeeltelijk rechtstreeksch veroorzaakt is door de in beslag-neming deze niet te min het rechtstreeksch gevolg is van het wanbedrijf;

Dat de Burgerlijke herstelling der schade veroorzaakt door een misdrijf, zich uitstrekt tot al de gevolgen van het misdrijf (Schuind, Droit Criminel B I, bl. 321, n° 8);

Gezien de hiernavolgende artikelen door den heer

Voorzitter ter zitting aangeduid: Wetboek van Rechtspleging in strafzaken art. 194; Art. 1 Wet van 27 December 1928; Wetboek van strafrecht, art. 40; Wet van 15 Juni 1935, art. 2, 14, 31, 32, 34, 35, 26, 37, 41; Art. 20, 23, K. B. 8 Juli 1935; Art. 91. K. B. 1 Sept. 1920;

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank, statueerende wedersprakelijk, aan de partijen al hunne rechten voorbehoudende en bepaaldelijk onder voorbehoud van bewijs der gepleegde vervalsching;

Verklaart de aanstelling als Burgerlijke Partij ontvankelijk;

Veroordeelt betichte tot de kosten van het incident;

Stelt de zaak voor verdere behandeling op zitting van 23 Mei aanstaande.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 13 April 1937.

Eenige rechter: M. Kersse.

Referendaris: M. Rooms.

Pleiters: Mrs Misselyn en Erkens, q.q.

INBRENG VAN SCHULDVORDERING. — BETWISTING. — BIJVOEGING DER BEWIJSSTUKKEN. — LAATTIJDIGE BEWIJSLEVERING. — KOSTEN.

De kosten gerezen tengevolge van een betwisting, gegrond op gemis aan bewijslevering door den schuldeischer, vallen ten laste van deze laatste, zelfs indien later zijne schuldvordering wordt aangenomen.

M. t/ curator failliet B.

Aangezien, wat betreft de kosten van de betwisting elke schuldeischer in zake faillissement, gehouden is bij zijne schuldverklaring te voegen de stukken dienende tot staving dezer of ten minste ze neder te leggen ter greffie ten laatste voor de sluiting van het proces-verbaal van nazicht van de schuldvorderingen;

Dat, zoo een schuldverklaarder dit verwaarloost, en dientengevolge zijne schuldvordering door den curator wordt betwist, de kosten, er gebeurlijk uit voortvloeiende, ten laste zijn van schuldverklaarder, dan nog wanneer diens schuldvordering naderhand wordt aangenomen op grond van laattijdig verstrekte bewijzen, (zie artikel 496 van de wet op de faillissementen - vonnis Rechtbank van Koophandel van Gent, 27 Oktober, Pas. 1878, III, blz. 136); ... (Zonder belang).

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

157

VREDEGERECHT TE BILZEN

9 Maart 1938.

Vrederechter: M. Bertrand.

Pleiters: Mrs Driessen en Reinards.

HUWELIJKSGOEDERENRECHT. — MANDAAT VAN GEHUWDE VROUW. — KOSTEN VAN HUISHOUDEN. — SCHULDERKENTENIS.

De gehuwde vrouw verbindt haar echtgenoot voor wat betreft de huishoudelijke onkosten die als normaal en niet overdreven kunnen worden aanzien.

Zij mag dergelijke schulden betalen en met betrekking er toe schulderkentenissen teekenen. Een dergelijke schulderkennis kan door den schuldeischer overgedragen worden.

De Pizzol t/ Volpe.

Aangezien aanlegger beweert dat hij van een schuldbekentenis niets afweet, daar hij er nooit een heeft geteekend;

Dat het echter, zooals aanlegger toegeeft, ter zitting is gebleken dat de schuldbekentenis den naam van zijne echtgenote inhoudt;

Aangezien aanlegger om deze redenen beweert dat de loonafstand krachtens dewelke de betekening werd gedaan, niet door eischer werd geteekend en dus ongeldig is;

Aangezien echter algemeen in de rechtspraak aangenomen wordt, zich steunend op het vermoeden dat dit de wil van den man, dat de vrouw het recht heeft die huishoudelijke onkosten te doen, welke, in de oogen van derde personen als normaal en niet overdreven worden aanzien;

Aangezien in het huidig geval de gedane onkosten, voor aankoop van levenswaren, niet als overdreven kunnen aanzien worden;

Dat dus het verschuldigd bedrag in elk geval door den man dient voldaan te worden;

Aangezien, zoo de vrouw haar man geldig kan binden in de verhoudingen zoojuist aangehaald, het niet meer dan logisch en juist is, dat zij ook het recht heeft, hare schuldeischers te betalen en schuldvorderingen ten hunnen voordeele te teekenen;

Aangezien dus de litigieuze afstand van schuldvordering heel normaal werd gedaan, daar het aangekochte waren gelden, welke normaal in haar bevoegdheid vallen en bij derden geen argwaan kunnen wekken;

Aangezien aanlegger vervolgens beweert dat de naam «Volpe C.» niet bestaat, en dat dus het bestreden exploit dat ten verzoeken van dien naam werd betekend, nietig dient verklaard;

Aangezien echter bij de inschrijving op het handelsregister te Tongeren, in dato 19 April 1934, de naam C. Volpe als handelsnaam wordt gebruikt, en dat er door vermeldt wordt dat er machtiging werd gegeven aan de vrouw om handel te drijven;

Aangezien in die voorwaarden, door toestemming van den man, de vrouw Volpe het recht had dien naam te gebruiken voor haren handel, ingevolge art. 213b van de wet van 20 Juli 1932. Dat dus deze

opwerping van aanlegger eveneens geen steek houdt;

Aangezien de laatste opwerping van aanlegger, dat er verjaring zou zijn voor de levering van winkelwaren luidens art. 2272 B. Wb. om reden der geschreven schuldbekenenis, evenmin gegrond is;

Om deze redenen :

Wij, Alfons Bertrand, Vrederechter van het kanton Bilzen, bijgestaan door Louis Eyben, griffier, tegenstrijdig uitspraak doende, alle strijdige besluiten van de hand wijzend, verklaren den eisch van aanlegger ongegrond.

Wijzen hem af en veroordeelen hem tot de onkosten.

WERKRECHTERSRAAD TE HASSELT (Kamer voor Bedienden)

158

22 December 1938.

Voorzitter : M. Frederix.

Rechtskundig bijzitter : Mr Kranzen.

Pleiters : Mrs Willems en Brouns.

DIENSTCONTRACT. — WERKRECHTERSRAAD. — BEVOEGDHEID. — INGENIEUR.

De ingenieurs zijn niet onderworpen aan de bevoegdheid der Werkrechtersraden, zelfs dan niet wanneer zij in feite het bedrijf niet leiden.

Volgens den geest der wet is het hun titel die hen van deze bevoegdheid uitsluit, tenzij hunne bedrijvigheid gansch vreemd weze aan hun titel.

Weisz t/ Vos.

Overwegende dat de eisch strekt tot betaling van schadevergoeding wegens doorzending zonder vooropzegging

Overwegende dat eischer zich in de proceduurstukken ingenieur betitelt en er uit de briefwisseling voortspruit dat hij ook zijne aanstelling als dusdanig vroeg;

Overwegende dat art. 4 der wet op de inrichting der Werkrechtersraden de ingenieurs uitsluit van de bevoegdheid dezer raden

Overwegende dat in strijd met de stelling van eischer deze tekst niet dient uitgelegd te worden in dezen zin, dat hier alleen zouden bedoeld zijn de ingenieurs die een bedrijf werkelijk leiden maar dat volgens den geest der wet uitgesloten zijn, al degenen die den titel van ingenieur dragen, tenzij zouden aangeworven zijn om eene bedrijvigheid uit te oefenen vreemd aan hun titel, zooals b.v. handelsreiziger, hetgeen hier niet het geval is ;

Overwegende inderdaad dat de wet heeft willen uitsluiten al degenen die door hun titel een zekeren socialen rang bekleeden, om te vermijden dat deze zouden geoordeeld worden door minder ontwikkelde bedienden dat het daarom is dat de wet ook de scheikundigen en actuarissen uitsluit, alhoewel deze gewoonlijk de bedrijven niet leiden en weinig of geen personeel onder hun gezag hebben, dat de bedoeling van den wetgever geweest is ter beschik-

king van de minder bemiddelde bedienden eene vlotte en goedkope rechtspleging te stellen, doch dat hij van de veronderstelling uitgaat dat zij, die de aangehaalde titels bezitten, evenals degenen wier bezoldiging de 24.000 fr. overtreft, in staat zijn zich tot de gewone rechtsmacht te wenden; dat uit de parlementaire verhandelingen blijkt dat de ingenieurs zelf, om wille van hun titel, gevraagd hebben niet gelijkgesteld te worden met de gewone bedienden. (Rép. prat. du droit belge, V° Conseil ds Prud'hommes n° 169);

Overwegende dat de schikkingen van art. 2 der wet op het gebruik der talen in gerechtszaken nageleefd werden;

Om deze redenen :

De Werkrechtersraad, kamer voor bedienden, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende; Verklaart zich onbevoegd «ratione personae»; Verwijst eischer in de kosten.

NECROLOGIE

Mr Ferdinand ZECH

EEN LAATSTE GROET

Dezen morgen werd Ferdinand Zech naar zijn laatste rustplaats gebracht. Hij had gewenscht dat zijn afscheid van dit leven eenvoudig zou geschieden, zonder praal, zonder huldebetoon.

Zijn wensch werd vervuld.

In de kapel van het ziekenhuis, daar waar hij een tiental dagen schromelijk heeft geleden, maar waar hij ook zielevreugde mocht kennen, waren wij, zijn confraters, zijne vrienden aanwezig om in stilte, volgens zijn wensch, hem te gedenken.

Ferdinand Zech was een doorbraaf man; hij leefde voor de balie, voor zijne confraters. Op de vergaderingen der Vlaamsche Conferentie, waarvan hij voorzitter is geweest, was hij steeds aanwezig.

In de maand December laatst, wanneer de nieuw aangekomene stagisten in onze Conferentie werden ingeleid, sprak hij als oud-stafhouder en oud-voorzitter de jongeren toe en heette hen welkom.

Deze toespraak was zijne laatste.

Reeds lijdende onder de ziekte die hem eenige dagen nadien neervellen zou, verliet hij het gerechtshof, waar hij meer dan vijftig jaar had gearbeid, om er nooit meer terug te keeren.

Zijn welkomsgroet aan de jongeren was zijn afscheidsgroet aan ons allen.

Hij overleed eenige uren na den dag waarop wij zijn gouden beroepsjubileum zouden vieren. Het heeft niet mogen zijn!

Volgens zijn wensch, dien wij eerbiedigen, mogen deze woorden tot geen huldebetoon, hoe verdiend ook, uitgroeien. Wezen zij de uitdrukking der smart die zijne vrienden gevoelen bij zijn overlijden.

J. F.

BALIELEVEN

VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP BIJ DE BALIE TE BRUSSEL

Op Donderdag, 26 Januari a.s. te 20½ uur, zal Prof. Mr E. M. MEYERS, een voordracht houden met als onderwerp: « Een ieder wordt geacht de wet te kennen ».

Ten einde het belang van deze voordracht te doen uitkomen past het enkele inlichtingen te verstrekken nopens de personaliteit van den zeer geleerden spreker.

Meyers Edouard, Maurits, geboren te Den Helder op 10 Januari 1880, promoveerde in 1903 aan de Universiteit te Amsterdam op een proefschrift Dogmatische Wetenschap. Van 1903 tot 1910 was hij advocaat te Amsterdam en sedert 1910 hoogleeraar in het burgerlijk en internationaal privaatrecht te Leiden. Sinds 1928 is hij ook raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof te 's Gravenhage.

Prof. Mr E. M. Meyers staat als jurist zeer hoog aangeschreven zoowel in Nederland als in het buitenland. Talrijke zeer geprezen publicaties zijn van zijn hand verschenen. Waar hij voor 1910 het toonaangevend werk: « De arbeidsovereenkomst » liet verschijnen en zich vooral onledig hield met sociale en economische vraagstukken, verlegde hij, na het aanvaarden van zijn hoogleeraarsambt, het hoofddaccent van zijn werkzaamheid naar het internationaal privaatrecht en erfrecht, waarbij hij zooal overgaat tot een intense beoefening der rechtsgeschiedenis.

In 1914 verschijnt zijn bijdrage tot de geschiedenis van het internationaal privaatrecht en strafrecht in Frankrijk en de Nederlanden dat zeer wordt opgemerkt en dat in 1934 in het Fransch wordt omgewerkt met als titel: « L'Histoire

des principes fondamentaux du droit international privé à partir du moyen âge ».

In 1915 voltooit hij zijn gezaghebbend boek over het erfrecht (Deel 4 van Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlandsch Burgerlijk Recht), dat in 1930 reeds een derde druk kende.

De geschiedenis van het recht hield echter speciaal zijn aandacht gaande.

Een diepgaand en verstrekkend onderzoek van meerendeels nog ongepubliceerde en tot zoover nog onbekende middeleeuwsche rechtsbronnen bracht hem zelf tot de aanvaarding der opvatting, dat men in die stelsels, resten heeft te zien van één zeer oud rechtsstelsel dat noch Romeinsch noch Germaansch is geweest en dat volgens hem het recht der oude Liguriërs is geweest.

Na in het tijdschrift voor rechtsgeschiedenis hieraan talrijke beschouwingen te hebben gewijd, verdedigt hij zijn stelling in zijn werk: « Le droit ligurien de succession en Europe Occidentale », waarvan het eerste deel over het erfrecht der Alpenlanden, waarvoor hem in 1929 de zeer zeldzame eerepenning der thorbekestichting wordt toegekend, waarvan hij thans de eenige in leven zijnde houder is.

In 1929 en 1932 verschijnen van hem het liturgische erfrecht in de Nederlanden over het West-Brabantsche, West-Vlaamsche, Oost-Vlaamsche en Hollandsch-Zeeuwsche erfrecht.

Door deze studiën verwierf hij een zeer groote internationale bekendheid en mag hij worden aanzien als een der beste kenners van ons oud Vlaamsch Recht.

Wanneer daaraan mag worden toegevoegd dat Prof. Meyers daarenboven baanbrekend werk verrichtte op alle gebieden van het burgerlijk recht, dat zijn collaboratie aan de Nederlandsche tijdschriften over recht ten zeerste wordt op prijs gesteld en hij staat aangeschreven als een der talentvolste causeurs uit Noord-Nederland, kan men verzekerd zijn dat de aangekondigde voordracht geen verwachtingen zal teleurstellen.

Alle Vlamingen uit het Brusselsche zullen het dan ook op prijs stellen de voordracht van Prof. Meyers bij te wonen.

De advocaten en magistraten, die de voordracht van Mr Meyers wenschen bij te wonen, doen best hun plaats op voorhand te doen nummeren.

Genummerde plaatsen kunnen ter beschikking worden gesteld op aanvraag te richten aan het Pleitgenootschap, Paleizenstraat, 11, te Brussel, vóór 23 Januari aanstaande.

De aanvragen kunnen hetzij schriftelijk, hetzij telefonisch geschieden. Tel. n° 17.70.84.

VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP BIJ DE BALIE VAN BRUSSEL

In samenwerking met de Koloniale Afdeeling van de Conférence du Jeune Barreau, heeft het Vlaamsch Pleitgenootschap een voordracht ingericht, die zal plaats hebben op Woensdag, 25 Januari aanstaande, te 11 uur voormiddag in het lokaal van de koloniale afdeeling, nevens de klerkamer.

Als spreker zal optreden Mr Jozef Muylle, advocaat te Brugge en gewezen krijgsauditeur bij de koloniale troepen, die zal handelen over de toekomst der haven van Zeebrugge.

Alle confraters worden vriendelijk uitgenoodigd tot deze voordracht, die in het Nederlandsch wordt gehouden.

VLAAMSCH CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op Vrijdag 13 Januari hield de Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen een vergadering, waarop als spreker optrad Mr Jan Brans, met als onderwerp «De Illusie der historische Lotsgebondenheid». Na de gebruikelijke voorstelling door den voorzitter, Mr I. Van den Brande, vatte spreker zijn onderwerp aan.

Het doel van zijn voordracht, aldus spreker, is een wetenschappelijk onderzoek van zekere historische stellingen die in het huidige politiek leven in dit land zeer omstreden zijn. Het betreft namelijk het begrip «lots-verbondenheid», dat sedert Edmond Picard als grondslag van de Belgische gemeenschap wordt aangenomen. Spreker wees er op dat naar Germaansche betekenissen het woord lot (Schicksal) een innerlijke gebondenheid naar het wezen veronderstelt, terwijl de Dietsch-Waalsche verbondenheid in België alleen op toevallige factoren van militaire en internationale conjunctuur berust. Spreker onderzoekt vervolgens het bestaan van een Vlaamsch-Waalsche tegenstelling van in de middeleeuwen, tijdens het Boergondische tijdvak in de 16e eeuw en toonde vervolgens aan, aan de hand van talrijke historische teksten en gegevens, dat ook in de 17e en 18e eeuw de Nederlandsche hereenigingsgedachte sterk levend is gebleven. Spreker wijdde enkele beschouwingen aan de stellingen van Kanunnik Prims, die juist in dit tijdvak het ontstaan wil situeeren van een Belgisch nationaal gevoel, gebaseerd op de dubbele tegenstelling tot Frankrijk en tot Nederland.

In zijn slotbeschouwing wees spreker erop, dat waar hij het bestaan van een volksch-Dietsch bewustzijn door de geschiedenis heen heeft beklemtoond, er ook

een bewustzijn van Boergondische gemeenschap bij verschillende figuren aanwezig is. Het zijn politieke en geen historische beschouwingen, die voor dezen tijd den besten weg zullen aanwijzen. Noodzakelijk blijft echter, naast alle politieke constructie, de versteviging van het gevoel van natuurlijke volksverbondenheid.

De voorzitter, Mr I. Van den Brande, bedankte spreker voor zijne uitstekende uiteenzetting, die door de aanwezigen met de grootste aandacht was gevolgd geworden.

De publicatie in uitgebreider vorm van dit helder en bezonnen betoog zal ongetwijfeld veel tot de opklaring van de historisch-politieke discussies in Vlaanderen kunnen bijdragen.

* * *

Op Vrijdag 27 Januari, te 20,15 uur, richt de Vlaamsche Conferentie in de Assisenzaal van het Gerechtshof, een openbare voordracht in. Als spreker zal optreden Prof. Mr Meyers, professor te Leiden en voorzitter der Nederlandsche Juristenvereniging, met als onderwerp: «Eenieder wordt geacht de wet te kennen».

Alle belangstellenden zijn op deze voordracht uitgenoodigd.

CURIOSA

VREDE AAN DE MENSCHEN VAN GOEDEN WIL!

In een dagvaarding voor het vrederecht te Sint-Truiden, door een deurwaarder te Luik beteekend, komen de volgende uitdrukkingen voor:

délégué à la réception wordt: afgevaardigd van de vergadering;

mon original: mijn uitzondering;

mon exploit: mijn heldendaad.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 46. — 31 December 1938. — Mr J. H. Polenaar: Grondbegrippen van het Nederlandsch Mededingingsrecht (II, slot).

Nr 1. — 7 Januari 1939. — Prof. Mr J. M. van Bemmelen, Oss, het Wetboek van strafvordering en de politieorganisatie (I). Prof. Mr J. C. van Oven, Terugvordering van gestolen goed en art. 637 B. W.

Nr 2. — 14 Januari 1939. — Mr J. H. Carp: Montequieu. — Prof. Mr J. M. van Bemmelen, Oss, het Wetboek van Strafvordering en de politieorganisatie (II, slot).

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3557. — 8 Januari 1939. — Marcel Feye: La question fiscale.

Nr 3558. — 15 Januari 1939. — Luc Hommel: Le Statut des étrangers et l'évolution du droit international privé.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.

Abonneert U op "Rechtskundig Weekblad"!